

energiavirasto
energimyndigheten

Todentajaohje

Ohje uusiutuvilla energialähteillä tuotettavan
sähkön tuotantotukijärjestelmän
varmentamistehtäviin

946/702/2013
1.1.2014

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
1.1 Sähkön tuotantotukijärjestelmä ja varmentaminen	1
1.2 Todentajan tehtävät	1
1.3 Varmentamistehtävää koskevat säädökset	4
1.4 Varmentamistehtävien laajuus ja mittakaava	6
1.5 Syöttötariffijärjestelmään hyväksymispäätöksen merkitys varmentamistoiminnassa	7
2 Syöttötariffijärjestelmän varmentamistehtävät	9
2.1 Syöttötariffihakemusten varmentaminen	9
2.1.1 Yleisten edellytysten varmentaminen	10
2.1.2 Eryisten edellytysten varmentaminen	10
2.1.3 Voimalaitoksen uutuuden arvioiminen	14
2.1.4 Hyötysuhde	15
2.1.5 Vuosituotantoarvion varmentaminen	16
2.1.6 Energiaviraston vastuulla olevat tarkastukset syöttötariffijärjestelmässä	17
2.2 Syöttötariffijärjestelmän tuotantoselvitysten varmentaminen	18
2.2.1 Sähkön tuottajan maksatushakemus ja tuotantoselvitys	20
2.2.2 Seurantasuunnitelma ja seurantajärjestelmä	22
2.2.3 Polttoaineiden energiasisällön määritysvaatimukset	23
2.3 Laitoskäyntivaatimukset syöttötariffijärjestelmässä (minimikriteerit)	24
2.4 Tuotantoselvitysten ja laitoskäyntien yhteydessä varmennettavia asioita	27
3 Todentajana toimiminen	29
3.1 Varmentamistoimien suunnittelu ja valmistelu	29
3.2 Seuranta, yhteistyö ja palvelun kehittämisvelvoite	29
3.3 Tiedonvaihto viranomaisen suuntaan	29
3.4 Vuotuinen toimintaselvitys	30
3.5 Tuotantotukijärjestelmän varmentamistehtäviin liittyvä dokumentaatio ja raportoinnit	31
3.6 Todentajan oma laadunvarmistusjärjestelmä	31
3.7 Yhteydenotot ongelmatilanteissa	31
4 Todentajaksi hyväksyminen	32
4.1 Hakumenettely	32
4.2 FINAS-akkreditointiprosessi	33
4.3 Tilapäisen hyväksymisen hakeminen Energiavirastosta	34
4.4 Edellytysten arviointi	35
4.5 Yleiset sertifiointielimiä koskevat vaatimukset	36
4.6 Todentajaorganisaation ja todentajahenkilöiden riippumattomuus	37
4.7 Todentajan pätevyys	38

4.7.1 Hallinnollis-lainsäädännöllinen pätevyys	39
4.7.2 Tekninen "toimialapätevyys"	39
4.7.3 Auditointipätevyys	41
4.7.4 Laitteet, välineet ja järjestelmät	42
4.8 Todentajan vastuuvakuutus	42
4.9 Hyväksymismenettely	43

1 Johdanto

1.1 Sähkön tuotantotukijärjestelmä ja varmentaminen

Laki uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1396/2010) (myöhemmin "tuotantotukilaki") astui voimaan osittain 1.1.2011. Tuotantotukilain tuen tasoa ja hyväksymispäätöstä koskevat pykälät astuivat voimaan 25.3.2011 Valtioneuvoston asetuksella (258/2011). Tuotantotukiasioista säätelee myös valtioneuvoston asetus uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta (1397/2010) (myöhemmin "tuotantotukiasetus"), joka astui voimaan 1.1.2011.

Tuotantotukilain tarkoitus on edistää sähkön tuottamista uusiutuvilla energialähteillä. Näiden energialähteiden kilpailukykyä tuetaan valtion varoin syöttötariffijärjestelmällä tuulivoimaan, biokaasuun, metsähakkeeseen ja puupolttoaineeseen perustuvaa sähkön tuotantoa

Tuotantotuet maksetaan valtion budjetista ja maksatukset voivat olla suuria. Määrärahojen tarkoituksenmukaisen käytön turvaamiseksi on katsottu tarpeelliseksi, että maksatuksen perusteena olevat tukikelpoisen sähköntuotannon ja muiden edellytysten täyttymisen osoittavat tiedot varmennetaan pätevän ja osapuoliin nähden riippumattomien todentajan toimesta.

Todentajalla on keskeinen rooli järjestelmän tarkoituksenmukaisen toiminnan laadunvarmistajana. Todentajan tehtävät liittyvät ensinnäkin sähköntuottajan laatimaan hakemukseen syöttötariffijärjestelmään liittymistä varten ja sen yleisten ja erityisten edellytysten varmentamiseen sekä toisaalta tukeen oikeutettua sähköntuotantoa koskevan tuotantoselvityksen tietojen oikeellisuuden ja edellytysten täyttymisen varmentamiseen.

Tässä ohjeessa tarkastellaan todentajan tehtäviä ja velvollisuuksia; Johdantoluvussa esitetään tiivistelmä todentajan tehtävistä sekä esitellään varmentamistehtäviin liittyvä lainsäädäntö. Syöttötariffijärjestelmään liittyvät varmentamistehtävät on esitetty luvussa 2. Muut todentajana toimimiseen liittyvät velvollisuudet on kuvattu luvussa 3. Jotta varmentamistoiminta ja siinä käytetyt kriteerit olisivat yhtenäisiä ja yksittäisten sähkön tuottajien ja laitosten kohtelu mahdollisimman tasapuolista, tulee todentajan noudattaa toiminnassaan tätä todentajaohjetta.

Tätä ohjetta voidaan hyödyntää myös Mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikön (FINAS) johdolla toteutettavassa todentajan pätevyyden arviointiprosessissa.

1.2 Todentajan tehtävät

Tuotantotukilain 14 § ja 28 §:n mukaisia varmentamistehtäviä liittyy kolmeen tuotantotukijärjestelmän tehtävään:

- 1) Syöttötariffijärjestelmän hyväksymishakemukseen liittyvä varmentaminen (tuotantotukilaki 14 §), yhden kerran per voimalaitos;
- 2) Syöttötariffijärjestelmän hyväksymispäätöksen muutokset niiltä osin kuin kyse on tiedoista, joiden osalta edellytetään todentajan varmennusta;
- 3) Syöttötariffijärjestelmän mukaisiin maksatushakemuksiin liittyvän tuotantoselvityksen sähkön tuotantotietojen varmentaminen (tariffijaksoittain, tuotantotukilaki 28 §).

Tehtävät 1 ja 2 liittyvät syöttötariffijärjestelmään hyväksymiseen ja hyväksymispäätöksen muutokseen. Tehtävä 3 liittyy tuen maksuvaiheeseen. Tuotantotukilain määrittelemistä varmentamistehtävistä voidaan hahmottaa kaksi erilaista tehtävätyyppiä:

- 1) syöttötariffijärjestelmään liittyvän hyväksymishakemuksen ja hyväksymispäätöksen muuttamisen osalta yleisten ja erityisten edellytysten varmentaminen (tuotantotukilaki 14 §, 19 § ja 21 §); ja
- 2) tuotantospelvitysten varmentaminen maksatushakemusten yhteydessä (tuotantotukilaki 28 §).

Seuraavaksi läpikäydään lyhyesti todentajana toimimisen eri vaiheet ja tehtävät pääpiirteissään.

Hakeutuminen todentajaksi

Tuotantotukijärjestelmään liittyvien varmentamispalveluiden tuottamisesta kiinnostuneiden tuotantotukilain 39 §:n tarkoittamien organisaatioiden tulee perehtyä tuotantotukilakiin ja tuotantotukiasetukseen sekä Energiaviraston todentaja-, maksatus- ja seurantaohjeeseen käynnistääkseen pätevytymisprosessin.

Mikäli organisaatio päättää hakeutua sähköön tuotantotukitodentajaksi, sen tulee käynnistää sisäinen kehitysprosessi

- sähköön tuotantotukijärjestelmään liittyvän varmentamispalvelun konseptoimiseksi,
- tarvittavien pätevyysien, muiden edellytysten ja valmiuksien luomiseksi tai kehittämiseksi,
- sisäisten menettelyohjeiden ja tarjoustoiminnassaan tarvittavien määrittelyjen, sopimusten, niiden ehtojen ja muiden oheismateriaalien valmistelemiseksi ja
- hakea todentajan tilapäistä hyväksymistä Energiavirastosta.

Asiointi SATU-järjestelmässä

Tuotantotukien hallinnointi tapahtuu pääasiassa tuotantotuen sähköisen asiointijärjestelmän (SATU) avulla. Todentajat voivat järjestelmän avulla hakea väliaikaista hyväksymistä, jättää todentajan hyväksymishakemuksen tai sen muutoksen, tarkastaa ja varmentaa sähköön tuottajan jättämän hyväksymishakemuksen tiedot niiltä osin kuin hyväksymishakemuksen tiedot tulee varmentaa todentajan toimesta sekä tarkastaa ja varmentaa sähköön tuottajan jättämän maksatushakemuksen tuotantospelvityksen.

Tilapäinen ja virallinen hyväksyminen tuotantotukitodentajaksi ja FINASin akkreditointiprosessi

Tuotantotukitodentajaksi haluavan organisaation tulee ensin hakea Energiavirastolta tilapäistä hyväksymistä. Tilapäinen hyväksyntä on määräaikainen ja mahdollistaa vain tuotantotukilain 14 §:n 4 momentin mukaisen syöttötariffijärjestelmään hyväksymishakemuksen varmentamisen.

Tilapäistä hyväksyntää haetaan SATU-järjestelmän kautta täyttämällä normaali hyväksymishakemuksen sähköinen lomake ja liittämällä siihen tarvittavat liitteet. Energiavirasto ilmoittaa todentajalle tilapäisestä hyväksymisestä ja lisää todentajan nimen SATU-järjestelmään ja Energiaviraston nettisivuille tilapäisesti hyväksytyjen todentajien listaan.

Todentajan tulee hakeutua heti tilapäisen hyväksynnän saatuaan FINASin pätevyysarviointi-prosessiin (akkreditointi tai nk. lausuntomenettely, ks. laki vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta 920/2005). FINAS myöntää tilapäisesti hyväksytyille todentajalle akkreditointipäätöksen tai pätevyyttä koskevan lausunnon, joka on Energiaviraston virallisen hyväksymispäätöksen edellytys.

Akkreditoinnin tai lausunnon saatuaan todentaja voi hakea virallista hyväksyntää SATU-järjestelmän kautta. Todentajan hakemus palautetaan täydennettäväksi ja täydennetty hakemus jätetään uudelleen Energiaviraston käsittelyyn. Virallinen hyväksyntä mahdollistaa hyväksymishakemuksen tietojen varmentamisen lisäksi maksatushakemuksen tuotantonselvitysten varmentamisen (ks. luku "syöttötariffijärjestelmän tuotantonselvitysten varmentaminen").

Todentajaksi hyväksymisestä kerrotaan tarkemmin luvussa **Virhe. Viitteen lähde ei löydy nyt.**

Hyväksymishakemuksen yleisten ja erityisten ehtojen varmentaminen

Sähkön tuottaja laatii hyväksymishakemuksen ja jättää sen varmennettavaksi todentajalle SATU-järjestelmän kautta. Todentaja varmentaa sähköntuottajan laatiman hyväksymishakemuksen tuotantotukilain 14 §:ssä tarkoittamien tietojen osalta (hakemuksen tietokortti 2), jotka tuotantotukilain mukaan edellyttävät todentajan varmennusta. Varmennus jätetään SATU-järjestelmässä, jonka jälkeen sähkön tuottaja allekirjoittaa varmennetun hyväksymishakemuksen ja hakemus siirtyy käsiteltäväksi Energiavirastoon. Seurantasuunnitelman (hakemuksen tietokortti 3) vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen kuuluu järjestelmään hyväksymisvaiheessa Energiaviraston vastuulle.

Seurantajärjestelmän tarkastaminen

Hakemuksen saatuaan Energiavirasto tarkastaa hakemuksen vastuullaan olevilta osin ja toimittaa sähkön tuottajalle syöttötariffijärjestelmään hyväksymispäätöksen, jossa yksilöidään sähkön tuottajaa koskevat velvoitteet. Hyväksymispäätöksessä yksilöityjen velvoitteiden toteutumisen käytännön toimeenpanon varmentaminen kuuluu todentajan vastuulle. Toisin sanoen, hyväksymishakemukseen liittyvän seurantasuunnitelman vaatimustenmukaisuuden suhteessa säädöstaustaan tarkastaa Energiavirasto (seurantasuunnitelman validointi), mutta sen käytännön toimeenpanon laitoksella tarkastaa todentaja (laitoksen todellisen seurantajärjestelmän ja seurantasuunnitelman yhtäpitävyyden verifiointi).

Jotta jälkikäteen tehtävien maksatushakemuksien tuotantonselvityksien tiedoissa ei ilmenisi epäselvyyksiä, on tarpeen, että todentaja jo hyvissä ajoin, ennen ensimmäisen maksatushakemuksen tuotantonselvityksen varmentamista ja viimeistään laitoksen hyväksymispäätöksessä mainitun ajankohdan kuluessa tarkastaa laitoksen seurantajärjestelmän (ja seurannassa tarvittavien muiden edellytysten täyttymisen) käytännön toimeenpanon ja viranomaisen hyväksymän seurantasuunnitelman yhtäpitävyyden. Tämä on olennaista, sillä esimerkiksi puuttuvia tai virheellisiä mittauksia tai määrittäviä ei voida korjata jälkikäteen. Seurantajärjestelmän tarkastaminen edellyttää laitospäätöksen.

Maksatushakemuksen tuotantonselvityksen varmentaminen

Syöttötariffijärjestelmässä oikeus tuen saamiseen alkaa hyväksymispäätöksen voimaantulosta seuraavan tariffijakson alusta. Tuotantonselvitys laaditaan ja se varmennetaan 3 kk:n tariffijaksoittain.

Sähkön tuottaja jättää todentajan varmentaman tuotantonselvityksen Energiavirastolle maksatushakemuksen yhteydessä euromääräisen tuen suuruuden laskentaa ja tuen maksamista varten. Tuotantonselvityksen tiedot tulee saada hyväksymispäätöksen liitteenä olevan seurantasuunnitelman ja samalla laitoksen seurantajärjestelmän mukaisella tavalla.

Tariffijakson päätyttyä ja sähkön tuottajan jätettyä maksatushakemuksen todentajalle varmennettavaksi, todentaja varmentaa, että sähkön tuottajan tekemän tuotantonselvityksen tiedot ovat asianmukaisia ja oikeita. Todentaja tarkastaa viimeistään tässä vaiheessa sähkön tuottajan esittämien ja muiden tietojen perusteella, että seuranta on toteutettu hyväksymispäätöksen ja sen liitteenä olevan seurantasuunnitelman mukaisesti ja että esitettyyn tukikelpoisen sähköenergian tuotantomäärään tariffijaksolla ei liity virheitä, puutteita tai väärintulkintoja.

Ajoissa suoritettavat varmennukset ovat keskeinen keino välttää yllätykselliset asiat ja aikatauluongelmat maksatushakemusten yhteydessä. Vastuu todentajan varmennuksen ja sen mahdollisten liitteiden sisältämän maksatushakemuksen toimittamisesta viranomaiselle aikarajojen puitteissa on sähkön tuottajalla. Asiakirjat välitetään Energiaviraston SATU-järjestelmän avulla. Laissa säädettyjen hallinnollisten aikarajojen noudattaminen on edellytys tuen maksamiselle. Tällä voi olla vaikutusta sähkön tuottajan ja todentajan välisen sopimuksen ehtoihin ja todentajan vastuiden suuruuteen (mm. todentajalta vaadittavaan vastuuvakuutukseen).

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyjen laitosten sähkön tuottajilla on tariffijakson päättymisestä kaksi kuukautta aikaa jättää maksatushakemus ja edellisen tariffijakson tiedot sisältävä virallisesti hyväksytyyn tuotantotukitodentajan varmentama tuotantonselvitys Energiavirastoon. Jos varmentaminen viivästyy sähkön tuottajan (tai todentajan) laiminlyöntien vuoksi, eikä todentajan varmentaman tuotantonselvityksen sisältämää maksatushakemusta ole toimitettu aikarajojen puitteissa viranomaiselle, tukea ei makseta kyseiseltä ajanjaksolta.

Ennakoilmoitus

Niiden tuuli-, biokaasu- ja puupolttoainevoimaloiden, joiden rakentamispäätös on tehty tuotantotukilain voimaantulon 1.1.2011 jälkeen, tulee tehdä ennakoilmoitus syöttötariffijärjestelmään liittymisestä yhden kuukauden kuluessa päätöksestä rakentaa voimalaitos. Ennakoilmoitusta ei tarvitse varmentaa. Näiden laitosten tulee tehdä hyväksymishakemus syöttötariffijärjestelmään ennen voimalaitoksen kaupallista käyttöönottoa. Tuotantotukilain mukaisten metsähakevoimalaitosten ei tarvitse tehdä ennakoilmoitusta.

Vuotuinen toimintaselvitys

Tuotantotukilain 40 §:n mukaan todentajayhtiöiden on vuosittain toimitettava Energiavirastolle selvitys toiminnastaan ja sen tuloksista. Selvitys sisältää mm. yleiskuvauksen todentajan toiminnasta, tiedot tehdyistä varmennuksista ja niiden yhteydessä havaituista puutteista, tiedot todentajan toimintaan kohdistuneista reklamaatioista ja niiden takia toteutetuista korjaavista toimenpiteistä sekä selvitys alihankinnan käyttämisestä. Selvitys jätetään SATU-järjestelmän kautta viimeistään 30.6. toimintavuotta seuraavana vuonna.

1.3 Varmentamistehtävää koskevat säädökset

Varmentamista koskevista edellytyksistä säädetään tuotantotukilain 5 luvussa, jota täydennetään tuotantotukiasetuksessa.

Tuotantotukilain 41 §:ssä on mainittu muu todentajaan sovellettava lainsäädäntö seuraavasti:

Todentajan on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003) ja kielilaissa (423/2003) säädetään.

Todentajan palveluksessa olevaan työntekijään sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Sähkön tuottajan on tukien saamisen edellytyksenä varmennettava tietyt syöttötariffihakemusten sekä tuotant selvitysten tiedot käyttäen Suomessa sähkön tuotantotukilain nojalla hyväksytyä todentajaa (tuotantotukilaki 38 § ja 39 §). Sähkön tuottaja on velvollinen huolehtimaan tuotant selvityksen tekemisessä tarvittavista seurantajärjestelmistä mittauksiin ja raportointiin, tuotant selvitysten laadinnasta sekä niiden varmennuttamisesta.

Energiavirasto hyväksyy myös muussa ETA-valtiossa hyväksytyt todentajan suorittamaan tuotantotukilain 40 §:n mukaisia varmentamistehtäviä tuotantotukilain 39 §:n ehtojen täytyessä.

Mikäli tuotantotukijärjestelmässä varmennettava laitos kuuluu samanaikaisesti päästökauppajärjestelmään, voi olla eduksi että todentajalla on Energiaviraston hyväksyminen päästökauppajärjestelmän todentajana toimimiselle ja todentaja tuntee laitoksen päästöjen tarkkailusuunnitelman sekä päästökauppalain (683/2004) nojalla annetut todentamista ja päästöjen tarkkailua koskevat säädökset ja ohjeet. Tämä on erityisen tarpeellista tilanteissa, joissa sähkön tuotannon tuettavan osuuden määrittämisessä käytetään päästökauppalain nojalla hyväksytyjä tarkkailumenetelmiä ei-biopolttoaineiden energiasisältöjen määrittämiseksi.

Tuotantotukiasetuksessa säädetään tarkemmin tuettavan sähköntuotannon seuranta periaatteista ja tietojen varmentamisesta. Asetuksessa esitetään tarkkuusvaatimukset tuen piiriin kuuluvien uusiutuvien energialähteiden käytön seurannalle polttoprosessiin perustuvassa sähköntuotannossa.

Todentajalta edellytetään tuotantotukilain ja sen nojalla annettavan asetuksen täsmällistä tuntemista.

Varmentamistoiminnalla on keskeinen merkitys sähkön tuottajien oikeudenmukaisen kohtelun varmistamisessa sähkön tuotantotukijärjestelmässä. Todentajan hoitamat tuotantotukilain 40 §:n mukaiset tehtävät ovat tuotantotukilain nojalla julkisia hallintotehtäviä, jolloin toimintaan kohdistuu useita viranomaistoiminnan kanssa yhdenmukaisia vaatimuksia. Varmentamistehtävä luetaan julkiseksi hallintotehtäväksi, vaikka varmentamisesta sovitaankin sähkön tuottajan ja todentajan välisellä kaupallisella kahdenvälisellä sopimuksella.

Tuotantotukilain 41 § ja todentajan viranomaisasema edellyttävät, että lain nojalla tapahtuvia varmentamistehtäviä suorittaessaan todentajan on noudatettava julkisuuslakia (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaisessa annettua lakia (13/2003), hallintolakia (434/2003) ja kielilakia (423/2003). Lainsäädännön asettamia vaatimuksia ei voi ohittaa todentajan ja sähkön tuottajan välisellä sopimuksella. Todentajan on varmistettava, että varmentamistoiminnassa käytettävät toimeksiantojen sopimusehdot eivät sisällä ristiriitaisuuksia voimassaolevan lainsäädännön kanssa.

- varmentamiseen liittyvät asiakirjat ovat pääsääntöisesti julkisia, ellei julkisuuslain jokin 24 §:ssä säädetty salassapitoperuste tule sovellettavaksi. Asian luonteen vuoksi salassapitoperusteena on lähinnä liikesalaisuus. Julkisuus koskee sekä todentajan lausuntoa (varmennusta) että työraporttia. Koska julkisuusvaatimus perustuu lainsäädäntöön, on tärkeää huomata, ettei siitä ole mahdollista sopia toisin todentajan ja sähkön tuottajan välisellä sopimuksella. Todentajan velvollisuus on pitää salassa pidettävät seikat luottamuksellisina, joten ne on poistettava huolellisesti ulkopuolisille luovutettavista dokumenteista,
- todentajan asiakkaalla on oikeus asioida todentajan kanssa sähköisesti eli esimerkiksi laittaa asioita vireille sähköpostitse, edellyttäen että todentajalla on sähköpostijärjestelmä käytössä,
- hallintolain nojalla varmentamistoiminnassa on noudatettava mm. hyvän hallinnon perusteita (hallintolain 2 luku), etenkin asiakkaiden tasapuolista kohtelua ja puolueettomuutta (hallintolain 2 §), asiakkaan kuulemista, asiakkaan oikeutta saada kirjallinen ja perusteltu päätös, asiakkaan oikeutta hakea muutosta sekä esteellisyyssäännöksiä, lisäksi
- kielilain mukaan Suomessa hallinnossa käytettävät kielet ovat suomi ja ruotsi ja asioinnissa henkilöllä on oikeus käyttää omaa äidinkieltään.

Varmentamistehtäviä hoitavat ovat rikosoikeudellisen virkavastuun piirissä rikoslain (39/1899) 40 luku 11 §:n mukaisesti. Rangaistavaksi teoksi katsotaan lahjuksen ottaminen, virkasalaisuuden rikkominen, virka-aseman väärinkäyttö tai virkavelvollisuuden rikkominen niiden eri törkeysasteissa.

Tuotantotukilain 56 §:n nojalla sähkön tuottajalla on oikeus hakea todentajalta oikaisua todentajan antamaan lausuntoon 30 päivän kuluessa lausunnon tiedoksisaannista. Todentajan oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen hallintolainkäytönlain (586/1996) säädösten mukaisesti.

Todentajan on toimitettava asianmukainen ohjeistus oikaisumenettelystä sähkön tuottajia varten.

Lisäksi todentajan ja sähkön tuottajan on noudatettava edellä mainittuja säädöksiä täydentäviä Energiaviraston linjauksia, ohjeita ja tiedotteita, jotka julkaistaan Energiaviraston internetsivuilla tai lähetetään todentajalle sähköpostitse.

Todentajan tulee perehtyä yllä mainittuun lainsäädäntöön ja ottaa huomioon niiden vaatimukset, esimerkiksi:

1.4 Varmentamistehtävien laajuus ja mittakaava

Todentajayhtiöiden on tarpeen arvioida tehtäviin liittyviä työmääriä ja resursointitarpeita tehdessään tarjouksen sähkön tuottajalle. Todentajan tarkastustehtävän laajuus voi riippua esimerkiksi seuraavista seikoista:

- Sähköenergian mittaus ja rekisteröintijärjestelmän monimutkaisuudesta
 - omakäytösähkön erottaminen pois tuen piiristä,

- mahdolliset omassa hallinnassa olevat mittaukset verkonhaltijan mittauksen lisäksi
- Laitoksella käytettävien eri polttoaineiden määrästä ja niiden energiasisältöjen määrittämis- ja mittausmenetelmistä
 - määrittäminen ja lämpöarvomääritykset polttoaineittain tilanteissa, joissa energiasisältöjä joudutaan käyttämään tukikelpoisen sähkön tuotanto-osuuden määrittämiseksi (monipolttoainekattilat) tai kokonaishyötysuhteen määrittämiseksi.
 - mahdolliset seurannan päällekkäisyydet päästökauppajärjestelmän yhteydessä varmennettavien asioiden kanssa
- Lämpöpreemioon liittyvän hyötysuhdemäärittästarpeen seurauksena edellytettävästä lämpöenergian mittaus- ja rekisteröintijärjestelmästä
 - lämpö- ja mahdollisten höyryverkostojen mittaukset
- Asiakkaan tiedonhallintamenettelyistä ja valmiuksista tarvittavien tietojen tuottamiseksi, ja niiden johdonmukaisen käsittelyn ja arkistoinnin toteuttamiseksi varmentamista varten.
 - seuranta- ja raportointijärjestelmien integraatio, esim. EU-ETS
 - tiedonhallinnan monimutkaisuus
- Asiakkaan dokumentaation, arkistoinnin ja arviointien tasosta
- Asiakkaan mahdollisista laiminlyönneistä velvoitteittensa suhteen

Ainakin yllämainittuja seikkoja suositellaan tarkasteltavaksi tarjoustoiminnassa.

Todentajat saavat suunnitella, konseptoida ja vaiheistaa sähköntuottajille tarjoaman palvelunsa ammatillisen osaamisensa kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Varmentamistyötä voidaan toteuttaa erilaisia tietolähteitä ja teknisiä järjestelmiä hyödyntäen.

Todentajan tulee varautua varmentamistoimeksiantoja koskevissa sopimuksissaan mahdollisiin muutoksiin viranomaisvelvoitteissa sekä asiakkaan mahdollisista laiminlyönneistä johtuviin lisätoihin.

1.5 Syöttötariffijärjestelmään hyväksymispäätöksen merkitys varmentamistoiminnassa

Voimalaitoksen hyväksymispäätös ja sen liitteenä oleva seurantasuunnitelma ovat tuotantosektin varmentamistoiminnan keskeinen lähtökohta. hyväksymispäätöksestä vastaa Energiavirasto. Todentaja ei varmenna hakemuksessa esitettävää seurantasuunnitelmaa. Energiavirasto huolehtii syöttötariffijärjestelmään liittyvien hakemusten tasapuolisesta kohtelusta tarkastamalla sähkön tuottajan esittämän voimalaitoskohtaisen seurantasuunnitelman lainmukaisuuden. Tavoitteena on lainmukaisuuden lisäksi varmistaa, että hyväksytyn seurantasuunnitelman ja hyväksymispäätöksen ehtojen mukaisesti käytännössä toimimalla on mahdollista tuottaa hyväksyttävissä tuotantosektin yrityksissä tarvittavat tiedot, jotka ovat tuen maksamisen edellytys.

Järjestelmään hyväksymisen jälkeen todentaja tarkastaa laitoksen seurantajärjestelmän yhdenmukaisuuden hyväksytyyn seurantasuunnitelmaan nähden hyväksymispäätöksessä edellytetyllä tavalla.

Todentajan tulee ottaa sähkön tuottajan hyväksymispäätösten tulkintaan liittyvissä ongelmissa yhteyttä Energiavirastoon. Tavoitteena on varmistaa, että eri todentajat tulkitsevat asioita eteen tulevilla ongelmatilanteissa mahdollisimman yhdenmukaisesti.

Hyväksymispäätöksen ratkaisut ja ehdot ovat ensisijaisia muihin dokumentteihin nähden. Sähkön tuottajan tulee toimittaa todentajalle voimassaoleva hyväksymispäätös liitteineen.

2 Syöttötariffijärjestelmän varmentamistehtävät

2.1 Syöttötariffihakemusten varmentaminen

Sähkön tuottajan hyväksymishakemus syöttötariffijärjestelmään tulee varmentaa tässä luvussa mainittujen tietojen osalta. Sähkön tuottaja syöttää tiedot SATU-järjestelmään laaditun hyväksymishakemuksen 2. tietokortille.

Tuotantotukilaki 14 §: *Hakemus*

Sähkön tuottajan on tehtävä syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten hakemus Energiavirastolle. Hakemus on tehtävä ennen kuin tuulivoimala, biokaasuvoimala ja siihen biokaasua tuottava biokaasulaitos tai puupolttoainevoimala otetaan kaupalliseen käyttöön.

Metsähakevoimalan hyväksymistä koskeva hakemus voidaan tehdä myös metsähakevoimalan kaupalliseen käyttöön ottamisen jälkeen.

Hakemuksessa on esitettävä viranomaisharkinnan kannalta tarpeelliset selvitykset sähkön tuottajasta, voimalaitoshankkeesta ja voimalaitoksesta. Tuulivoimalan, biokaasuvoimalan ja puupolttoainevoimalan hyväksymistä koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava myös suunniteltu kaupalliseen käyttöön ottamisen ajankohta.

Hakemukseen on liitettävä suunnitelma tukeen oikeuttavan sähkön tuotannon seurannasta. Hakemukseen on liitettävä myös todentajan varmennus siitä, että voimalaitoksen sijainti ja verkkoliitännät täyttävät 7 §:ssä säädetyt vaatimukset, sekä siitä, että voimalaitos täyttää ne edellytykset, jotka sitä 8 §:n 1 kohdan, 9 §:n 2 tai 3 kohdan, 10 §:n 1 momentin 2–4 kohdan tai 2 momentin taikka 11 §:n 2–5 kohdan mukaan koskevat, samoin kuin todentajan varmennus voimalaitoksen vuosituotantoa koskevasta tarkennetusta arviosta.

Tarkempia säännöksiä hakemuksesta ja sen liitteistä sekä todentajan varmennuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Todentaja siis tarkastaa sähkön tuottajan toimeksiannosta, että voimalaitos täyttää syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset seuraavien vaatimusten osalta:

- Yleiset edellytykset
 - sijainti, verkkoliitäntä;
- Erityiset edellytykset
 - vaihtelevat voimalaitostyypistä riippuen; tarkoitetaan nimellistehotietoja, uutuuskriteeriä, lämmöntuotantoa hyötykäyttöön, hyötysuhdekriteeriä sekä kaasutinta koskevia hakemuksen tietoja;
- Todentajan varmennus voimalaitoksen vuosituotantoarviosta
 - sähkön tuottajan laatiman arvion tavoitteena on mahdollisimman realistinen vuosituotantoarvio

- arvio varmennetaan vertaamalla sitä mahdollisiin investointilaskelman tietoihin tai muihin lähtötietoihin ja alalla sovellettaviin hyviin käytäntöihin.

Todentajan tehtäväksi jää sen tarkastaminen, että hyväksymishakemuksen yksilöimät tuotantotukilain 14 §:n mukaisesti todentajan vastuulle osoitetut seikat ja tiedot pitävät käytännössä paikkansa ja/tai ovat laaditut perusteltavissa olevin menetelmin asianmukaisista tietolähteistä löytyvien tietojen perusteella. Todentaja tarkastaa ja varmentaa nämä seikat ja tiedot omassa varmennuksessaan. Todentajan tulee myös mainita varmennuksessaan havaitsemansa virheet, puutteet ja väärintulkinnat. Todentaja voi suorittaa edellä mainitut hyväksymishakemukseen liittyvät varmennustehtävät Energiaviraston tilapäisen hyväksynnällä.

Todentajan velvollisuuksiin ei kuulu tarkastaa kaikkia hyväksymishakemuksen tietoja. Energiaviraston vastuulla olevat tarkastukset syöttötariffijärjestelmässä on esitetty luvussa 2.1.7.

2.1.1 Yleisten edellytysten varmentaminen

Todentaja tarkastaa ja varmentaa sähkön tuottajan toimeksiannosta, että:

- syöttötariffia hakeva voimalaitos on tuotantotukilain 5 § määritelmien mukainen
 - tuulivoimala,
 - biokaasuvoimala,
 - metsähakevoimala tai
 - puupolttoainevoimala.
- hyväksymishakemuksessa mainitut voimalaitoksen sijaintitiedot pitävät paikkansa, eli
 - laitos sijaitsee Suomessa tai Suomen aluevesillä; ei kuitenkaan Ahvenanmaan maakunnassa ja
 - verkkoliitäntä täyttää tuotantotukilain 7 §:n vaatimukset eli laitos on liitetty sähköverkkoon Suomessa.

Lisäksi todentaja varmentaa, että muutkin Energiaviraston edellyttämät voimalaitoksen *sijaintia ja verkkoliitäntää* koskevat tiedot on merkitty oikein hakemukseen. Mikäli laitos on hyväksymishakemuksen varmentamista suoritettaessa niin keskeneräinen, ettei uutuuskriteerin täyttymistä voida luotettavasti varmentaa, tulee varmentaminen siirtää myöhempään ajankohtaan.

2.1.2 Erityisten edellytysten varmentaminen

Tuotantotukilain 14 §:n mukaan voimalaitoskohtaisten erityisten edellytysten varmentaminen kuuluu todentajan varmennustehtävään ennen hakemuksen siirtämistä Energiaviraston käsiteltäväksi ja tarkastettavaksi. Todentaja tarkastaa ja varmentaa sähkön tuottajan toimeksiannosta, että voimalaitos täyttää syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset seuraavien vaatimusten osalta:

Metsähakevoimala 8 §

Todentajan tulee varmentaa metsähakevoimalana syöttötariffijärjestelmään hakeutuvan voimalaitoksen generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ja että yhteenlaskettu

nimellisteho on vähintään 100 kVA (tuotantotukilaki 8 § 1 momentti 1 kohta). Sähkön tuottajan ilmoittama nimellisteho tulee aina tarkistaa generaattorin arvokilvestä tai arvokilven puuttuessa muuten luotettavasti varmentaa.

Syöttötariffilla tuettava metsähakevoimala voi olla otettu kaupalliseen käyttöön ennen hyväksymishakemuksen jättämistä, joten tuotantotukilain ns. uutuusvaatimus laitosrajausta koskevine täsmennyksineen (tuotantotukiasetus 1 §) ei koske miltään osin metsähakevoimalana syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävää voimalaitosta. Jos voimalaitosta ei ole vielä olemassa, vastaavat hyväksymishakemuksen tiedot tulee varmentaa suunnitteluasiakirjojen tms. perusteella.

Todentaja varmentaa myös tarkennetun arvion voimalaitoksen vuosittaisesta tukeen oikeuttavan sähköntuotannon määrästä.

Metsähakevoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään kaasutinpremiolla korotettuun syöttötariffiin oikeutettuna, jos voimalaitoksen yhteydessä on kaasutin, jossa metsähaketta kaasutetaan pölypolttokattilan polttoaineeksi. Todentaja varmentaa kaasutinpremiollisen metsähakevoimalan hyväksymishakemuksen yhteydessä että kaasutin on olemassa.

Metsähakevoimalan hyväksymishakemuksen varmentamisen yhteydessä todentajaa ei veloiteta tekemään laitoskäyntiä, mikäli todentaja voi ammatillisen harkintansa perusteella varmentaa vaaditut tiedot muita tietolähteitä hyödyntäen.

Tuulivoimala 9 §

Todentajan tulee varmentaa tuulivoimalaitoksena syöttötariffijärjestelmään hakeutuvan laitoksen generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ja että yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 500 kVA (tuotantotukilaki 9 § 1 momentti 3 kohta). Koska tuotantotukilain mukaan syöttötariffijärjestelmään voidaan hyväksyä tuulivoimaloita vain siihen asti, kunnes järjestelmään hyväksytyjen tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 2500 MVA, on ensiarvoisen tärkeää, että nimellistehot on ilmoitettu oikein kilovolttiampeereina. Sähkön tuottajan ilmoittama nimellisteho tulee aina tarkistaa generaattorin arvokilvestä tai arvokilven puuttuessa muuten luotettavasti varmentaa.

Lisäksi todentaja varmentaa, että voimalaitos on tuotantotukilain tarkoittamalla tavalla uusi eikä se sisällä käytettyjä osia (tuotantotukilaki 9 § 1 momentti 2 kohta). Varmentaessaan tämän ns. uutuuskriteerin täyttymistä todentajan on otettava huomioon tuotantotukiasetuksen 1 §:n sisältö. Tarkastellessaan tuulivoimalaitosinvestoinnin muodostumista uusista komponenteista, rakenteista ja järjestelmistä todentajalla on oikeus pyytää sähköntuottajalta nähtäväkseen tuotantotukiasetuksen 1 §:n rajausten puitteissa olevien hankintojen hankinta-asiakirjoja. Jos laitos on hakemusvaiheessa vasta suunnitteilla eli sitä tai sen osia ei ole sijaintipaikalla, todentaja voi varmentaa uutuuskriteerin täyttymisen käyttämällä suunnittelu- ja tarjousasiakirjoja.

Todentaja varmentaa myös tarkennetun arvion voimalaitoksen vuosittaisesta tukeen oikeuttavan sähköntuotannon määrästä.

Kaikissa tapauksissa verkkoliitännän olemassaolon, generaattorin nimellistehon, laitoksen sijainnin (ml. koordinaatit) ja uutuuskriteerin täyttymisen varmentaminen edellyttää laitoskäynnin suorittamista syöttötariffihakemuksen varmentamistehtävän yhteydessä.

Todentaja voi samassa yhteydessä perehtyä laitoksen tukikelpoisen sähköenergiaosuuden mitausjärjestelyihin, mutta niiden tarkastaminen ei tässä vaiheessa ennen viranomaisen hyväksymispäätöstä kuulu todentajan tehtävään.

Biokaasuvoimala 10 §

Todentajan tulee varmentaa biokaasuvoimalana syöttötariffijärjestelmään hakeutuvan laitoksen generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ja että yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 100 kVA (tuotantotukilaki 10 § 1 momentti 3 kohta). Koska tuotantotukilain mukaan syöttötariffijärjestelmään voidaan hyväksyä biokaasuvoimaloita vain siihen asti, kunnes järjestelmään hyväksytyjen biokaasuvoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 19 MVA, on ensiarvoisen tärkeää, että nimellistehot on ilmoitettu oikein kilovolttiampeereinä. Sähkön tuottajan ilmoittama nimellisteho tulee aina tarkistaa generaattorin arvokilvestä tai arvokilven puuttuessa muuten luotettavasti varmentaa.

Lisäksi todentaja varmentaa, että voimalaitos ja siihen polttoainetta tuottava biokaasulaitos ovat tuotantotukilain tarkoittamalla tavalla uusia eivätkä sisällä käytettyjä osia (tuotantotukilaki 10 § 1 momentti 2 ja 4 kohdat).

Varmentaessaan ns. uutuuskriteerin täyttymistä todentajan on otettava huomioon tuotantotukiasetuksen 1 §:n sisältö. Tarkastellessaan laitosten investoinnin muodostumista uusista komponenteista, rakenteista ja järjestelmistä todentajalla on oikeus pyytää sähköntuottajalta nähtävään tuotantotukiasetuksen 1 §:n rajausten puitteissa olevien hankintojen hankinta-asiakirjoja.

Mikäli biokaasulaitos hakee lisäksi lämpöpreemiolla korotettua syöttötariffia (tuotantotukilaki 10 § 2 momentti), todentaja varmentaa hakemuksesta myös hyötylämmön alkuperää ja sen käyttökohdetta koskevat tiedot sekä generaattoreiden nimellistehosta riippuvan hyötysuhdekriteerin täyttymistä koskevat tiedot. Riippuen voimalan kehitysvaiheesta tämä on tehtävä joko seurantajärjestelmän tietojen tai vaihtoehtoisesti suunnitteluasiakirjojen lähtökohdista. Jos laitosta ei ole hakemushetkellä vielä otettu kaupalliseen käyttöön, hyötysuhdetta koskevat tiedot ovat vasta ennakoarvioita ja todentaja voi hyödyntää niiden varmentamisessa laitoksen suunnitteluasiakirjoja tms. kaupallisia asiakirjoja seurantajärjestelmään kertyneen mittaustiedon puuttuessa. Hakemusvaiheessa on mahdollista käyttää apuna myös voimalaitoskomponenttien oletushyötysuhteita tms., jotka todentaja varmentaa niitä koskevista tietolähteistä.

Varsinaisessa seurannassa käytetään seurantajärjestelmän tuottamia tietoja, joiden avulla hyötysuhdekriteerin täytyminen lopullisesti varmennetaan maksatushakemukseen liitettävän tuotantoseelvityksen varmentamisen yhteydessä. Kokonaishyötysuhdevaatimuksen osalta on voimalaitoksen kokonaishyötysuhteen oltava vähintään 50 %, jos generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on alle 1 MVA ja vähintään 75 %, jos generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 1 MVA.

Todentaja varmentaa myös tarkennetun arvion voimalaitoksen vuosittaisesta tukeen oikeuttavan sähköntuotannon määrästä.

Kaikissa tapauksissa verkkoliitännän olemassaolon, generaattorin nimellistehon, laitoksen sijainnin (ml. koordinaatit), voimalaitoksen ja biokaasulaitoksen välisen teknisen yhteyden ja niihin liittyvän uutuuskriteerin täyttymisen sekä lämpöpreemioon liittyvien lisävaatimusten varmentaminen edellyttää laitoksenkäynnin suorittamista syöttötariffihakemuksen varmentamistehtävän yhteydessä.

Todentaja voi samassa yhteydessä perehtyä laitoksen tukikelpoisen sähköenergiaosuuden ja tarvittaessa myös hyötylämmön, sekä polttoaineiden energiasisällön (-töjen) mittaus- ja määrittysmenettelyihin, mutta niiden tarkastaminen ei syöttötariffihakemuksen varmentamisen yhteydessä (ennen viranomaisen hyväksymispäätöstä) kuulu todentajan tehtävään. Hyötysuhdetta ja sen määrittämistä käsitellään luvussa **Virhe. Viitteen lähde ei löytnyt.**

Puupolttoainevoimala 11 §

Todentajan tulee varmentaa puupolttoainevoimalana syöttötariffijärjestelmään hakeutuvan laitoksen generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ja että yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 100 kVA ja enintään 8 MVA (tuotantotukilaki 11 § 1 momentti 2 kohta). Koska tuotantotukilain mukaan syöttötariffijärjestelmään voidaan hyväksyä puupolttoainevoimaloita vain siihen asti, kunnes järjestelmään hyväksytyjen puupolttoainevoimaloita on enemmän kuin 50 ja niiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 150 MVA, on ensiarvoisen tärkeää, että nimellistehot on ilmoitettu oikein kilovolttiampeereina. Sähkön tuottajan ilmoittama nimellisteho tulee aina tarkistaa generaattorin arvokilvestä tai arvokilven puuttuessa muuten luotettavasti varmentaa.

Lisäksi todentajan tulee varmentaa, että voimalaitos on tuotantotukilain tarkoittamalla tavalla uusi eikä sisällä käytettyjä osia (tuotantotukilaki 11 § 1 momentti 2 kohta). Lisäksi todentajan on varmennettava puupolttoainevoimalaitoksena syöttötariffijärjestelmään hakeutuvan nimellistehosta 5 kohdan mukainen hyötysuhdekriteerin täytyminen.

Varmentaessaan ns. uutuuskriteerin täyttymistä todentajan on otettava huomioon tuotantotukiasetuksen 1 §:n sisältö. Tarkastellessaan laitosten investoinnin muodostumista uusista komponenteista, rakenteista ja järjestelmistä todentajalla on oikeus pyytää sähköntuottajalta nähtävään tuotantotukiasetuksen 1 §:n rajausten puitteissa olevien hankintojen hankinta-asiakirjoja.

Todentaja varmentaa hakemuksesta myös hyötylämmön alkuperää ja sen käyttökohdetta koskevat tiedot sekä aina generaattoreiden nimellistehosta riippuvan hyötysuhdekriteerin täyttymistä koskevat tiedot, sillä sähköntuottaja ei hae erikseen puupolttoainevoimalalle lämpöpree-miota vaan puupolttoainevoimalan käsite edellyttää aina lämmöntuotantoa hyötykäyttöön vähintään tuotantotukilaissa mainitulla hyötysuhteella. Riippuen voimalan kehitysvaiheesta hyötysuhdekriteerin täytyminen varmennetaan joko seurantajärjestelmän tietojen tai vaihtoehtoisesti suunnitteluasiakirjojen lähtökohdista. Hakemusvaiheessa ennen kaupalliseen käyttöön ottoa hyötysuhdetta koskevat tiedot ovat vasta ennakoarvioita ja todentaja voi hyödyntää niiden varmentamisessa laitoksen suunnitteluasiakirjoja tms. kaupallisia asiakirjoja seurantajärjestelmään kertyneen mittaustiedon puuttuessa. Hakemusvaiheessa on mahdollista käyttää apuna myös voimalaitoskomponenttien oletushyötysuhteita tms., jotka todentaja varmentaa niitä koskevista tietolähteistä.

Varsinaisessa seurannassa käytetään seurantajärjestelmän tuottamia tietoja, joiden avulla hyötysuhdekriteerin täytyminen lopullisesti varmennetaan maksatushakemukseen liitettävän tuotantoselvityksen varmentamisen yhteydessä. Kokonaishyötysuhdevaatimuksen osalta on voimalaitoksen kokonaishyötysuhteen oltava vähintään 50 %, jos generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on alle 1 MVA ja vähintään 75 %, jos generaattorin tai generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on vähintään 1 MVA.

Todentaja varmentaa myös tarkennetun arvion voimalaitoksen vuosittaisesta tukeen oikeuttavan sähköntuotannon määrästä.

Kaikissa tapauksissa verkkoliitännän olemassaolon, generaattorin nimellistehon, laitoksen sijainnin (ml. koordinaatit), voimalaitoksen uutuuskriteerin täyttymisen sekä lämmöntuotantoon ja hyötysuhdekriteeriin liittyvien lisävaatimusten varmentaminen edellyttää laitostyön suorittamista syöttötariffihakemuksen varmentamistehtävän yhteydessä.

Todentaja voi samassa yhteydessä perehtyä laitoksen tukikelpoisen sähköenergiaosuuden ja tarvittaessa myös hyötylämmön, sekä polttoaineiden energiasisällön (-töjen) mittaus- ja määrittämissämenettelyihin, mutta niiden tarkastaminen ei tässä vaiheessa (ennen viranomaisen hyväksymispäätöstä) kuulu todentajan tehtävään.

2.1.3 Voimalaitoksen uutuuden arvioiminen

Laitoksilta edellytetään, että ne ovat uusia eivätkä ne sisällä käytettyjä osia. Vastaavat vaatimukset koskevat tuotantotukiasetuksen 1 §:n 1 momentin mukaan lisäksi:

- 1) polttoaineen tai biokaasureaktorin raaka-aineiden esikäsittely-, valmistus-, käsittely-, kuljetus- ja syöttöjärjestelmiä ja niihin liittyviä laitteita;
- 2) säiliöitä, halleja, silloja ja siirtoputkistoja ja kuljettimia sekä muita voimalaitoksen energialähteiden varastointijärjestelmiä;
- 3) jätteiden, sivutuotteiden ja savukaasujen käsittely-, puhdistus-, varastointi- ja siirtojärjestelmiä mukaan lukien biolietteen hygienisointi-, jälkivarastointi- ja kuljetusjärjestelmiä;
- 4) voimalaitoksen ohjaus- ja säätöjärjestelmää komponentteineen mukaan lukien tieto- ja viestintäjärjestelmiä;
- 5) generaattorin ja sähköenergian mittauspisteen välisiä sähköenergian siirtoon ja jakeluun liittyviä järjestelmiä;
- 6) voimalaitosrakennusta perustuksineen, jonka sisällä sähköenergian tuottamisessa tarvittavat energiatekniset laitteet ovat;
- 7) tuulivoimalan tornin ja biokaasureaktorin perustusta;
- 8) tuotantovalmiuden ylläpitämiseen ja poikkeustilanteiden hallintaan liittyviä koneita ja laitteita mukaan lukien varavoimakoneita sekä palonesto- ja hälytysjärjestelmiä; sekä
- 9) voimalaitoksen lämmitys-, valaistus-, ilmastointi-, korjaus- ja valvontalaitteita tai laboratorioita sekä muuta irtaimistoa.

Uutuuden varmentamisen kannalta vaatimusten arvioinnissa ei oteta huomioon:

- 1) polttoaineen tai biokaasureaktorin raaka-aineiden hankinta- ja keräilyjärjestelmiä ja niihin liittyviä laitteita;

- 2) lämpöenergian siirto- ja jakelujärjestelmää ja siihen liittyviä komponentteja ja lämpötekniisiä järjestelmiä; tai
- 3) muita sellaisia voimalaitosalueella sijaitsevia energiantuotantolaitoksia tai -yksiköitä, jotka eivät ole energiateknisessä yhteydessä siihen voimalaitosyksikköön, jolle tukea haetaan.

Tuulivoimalaitoksen tornin katsotaan liittyvän kiinteästi turbiinin energiateknisiin ominaisuuksiin eikä sitä lueta voimalaitosrakennukseksi vaan voimantuotantoon kiinteästi liittyväksi tekniseksi rakenteeksi, jonka tulee olla uusi tuotantotukilain tarkoittamassa merkityksessä.

Biokaasulaitoksen lietteen jalostamisen katsotaan kuuluvan tämän uutuuskäsitteen piiriin, koska kyse on biokaasulaitoksen biokaasureaktorin esikäsittelyjärjestelmiin liittyvistä laitteista.

Jätevedenpuhdistamon ei lähtökohtaisesti katsota olevan energiateknisessä yhteydessä biokaasuvoimalaitokseen, koska jätevedenpuhdistamo ei tuota sähköä osana biokaasuvoimalaitosta. Biokaasuvoimalaitoksen uutuusvaatimusta sovelletaan kuitenkin jätevedenpuhdistamon osalta, jos jätevedenpuhdistamo rakennetaan yhtä aikaa tai myöhemmin kuin biokaasuvoimalaitos, sitä käyttää ainoastaan kyseinen biokaasuvoimalaitos, se sijaitsee samalla voimalaitosalueella kuin biokaasuvoimalaitos, ja jätevedenpuhdistamo on energiateknisessä yhteydessä biokaasuvoimalaitokseen.

Biokaasuvoimalaitoksen osalta uutuusvaatimusta sovelletaan biokaasuvoimalaitoksen kompostointilaitokseen, jos kompostointilaitos on rakennettu samaan aikaan tai myöhemmin kuin biokaasuvoimalaitos, se sijaitsee voimalaitosalueella biokaasuvoimalaitoksen välittömässä läheisyydessä, sitä käytetään ainoastaan kyseisen biokaasuvoimalaitoksen jätteiden kompostointiin ja kompostointilaitos on energiateknisessä yhteydessä biokaasuvoimalaitokseen eli kompostointilaitos ei ole esim. prosessiteknisesti erotettavissa biokaasuvoimalaitoksesta.

Todentajan on varmennettava voimalaitoksen uutuuskriteerin täyttyminen hyväksymishakemuksen varmentamisen yhteydessä. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti:

- todentaja toteaa, että osa laitoksesta on hakemusvaiheessa vasta suunnitteilla (sitä tai sen osia ei ole sijaintipaikalla) ja suunnittelu ja/tai tarjousasiakirjat tuottavat näytön siitä, että laitokset komponentit eivät ole käytettyjä
- mikäli laitos on jo rakennettu, todentaja voi laituskäynnin yhteydessä tarkastella laitoksen komponentteja sekä niiden hankinta-asiakirjoja sen varmistamiseksi, että laitos täyttää uutuusvaatimukset ajankohtana, jolloin hakemus on siirretty todentajan varmennettavaksi.

Mikäli laitos on hyväksymishakemuksen varmentamista suoritettaessa niin keskeneräinen, ettei uutuuskriteerin täyttymistä voida luotettavasti varmentaa, tulee varmentaminen siirtää myöhempään ajankohtaan.

2.1.4 Hyötysuhde

Biokaasuvoimalan lämpöpremiolla korotetun syöttötariffin edellytyksiä arvioitaessa sekä hyväksymishakemusvaiheessa että maksatusvaiheessa, on hyötylämpöä se lämpö, joka tuotetaan

sähköenergiaa ja lämpöenergiaa tuotettaessa samaan aikaan samassa prosessissa. Hyötylämmön tuottamiselle tulee olla tarve, joka on taloudellisesti perusteltavissa, joka ei ylitä lämmitys- tai jäähdytystarvetta ja joka muutoin tyydytettäisiin markkinaehtoisesti muilla energian tuotantotavoilla. Hyötykäyttö ja kokonaishyötysuhde määritellään tuotantotukiasetuksen 10 ja 11 §:ssä.

Hyötylämpö on määritettävä mittamaalla. Lämpöenergian määrittämisessä on noudatettava seurantasuunnitelmassa yksilöitävää mittausjärjestelmää ja sen avulla rekisteröityjä tietoja tai arvoja. Seurantasuunnitelmassa on yksilöitynä lämmön hyötykäytön kohde.

Kokonaishyötysuhde määräytyy sähköenergian määrän ja lämmön summana jaettuna polttoaineiden energiasisältöjen summalla. Kokonaishyötysuhteen laskennan perusteena oleva sähköenergian määrä vastaa generaattorin tai sitä vastaavan sähköenergianlähteen kaikilla energianlähteillään tuottamaa sähkön määrää vähennettynä sähkön omakäytön määrällä. Voimalaitosten sähkön omakäytön osalta noudatetaan voimalaitosten omakäyttölaitteista annettua kauppa- ja teollisuusministeriön asetusta (309/2003), jossa säädetään omakäyttölaitteista. Voimalaitoksen omakäyttölaitteiden kuluttamaa sähköenergiaa ei siis sisällytetä syöttötariffiin oikeutettuun sähköenergiamäärään. Laskennan perusteena oleva lämmön määrä vastaa määritettyä hyötylämmön määrää ja polttoaineiden energiasisältöjen määrä vastaa kaikkien seurantasuunnitelmassa olevien polttoaineiden yhteenlaskettua energiasisältöä.

Biokaasuvoimalaitoksen osalta hyötysuhdevaatimuksen täyttymisen seuranta edellyttää sähkön tuotannon seurannan lisäksi hyötylämmön ja biokaasun energiasisällön jatkuvaa määrittämistä, joka koostuu virtausmittauksesta sekä metaanipitoisuusmittaukseen perustuvasta tehollisen lämpöarvon laskennasta.

2.1.5 Vuosituotantoarvion varmentaminen

Kaikkien syöttötariffijärjestelmän hyväksymishakemusten osalta tarvitaan todentajan varmennus voimalaitoksen tukeen oikeutettavaa sähköenergian vuosituotantoa koskevasta tarkennetusta arviosta. Vuosituotantoarviolla tarkoitetaan vain tukikelpoista osuutta sähkön tuotannosta:

- voimalaitoksen sähkön omakäyttöosuus ei saa tukea;
- sähkön tuottajan on pystyttävä eriyttämään myös muiden polttoaineiden energiasisältö tukikelpoisen osuuden määrittämiseksi, jolloin tulee määrittää eri polttoaineita vastaavat osuudet eri polttoaineiden energiasisältöjen suhteessa.

Kyseessä on siten tulevaisuuteen suuntautunut asia ja tarkastelu, eikä vuosituotannosta yleensä ole vielä hyväksymishakemusvaiheessa täysin varmaa tietoa. Todentaja joutuu tekemään päätelmänsä tiettyjen sähkön tuottajan esittämien oletusarvojen ja reunaehtoisten mukaisina ja hyödyntäen ammattitaitoaan sekä alalla yleisesti käytössä olevia toimintaperiaatteita ja hyviä käytäntöjä. Edellä mainittuja oletusarvoja ja reunaehtoja voivat olla esimerkiksi käyttöaste, olosuhteet, polttoaineiden saatavuus, laitoksen ja polttoaineiden tekniset ominaisuudet ja rajoitukset.

Todentaja voi listata ne keskeiset lähtökohdat ja oletukset varmennuksensa liitteeksi, joiden mukaisesti toimittaessa sähkön tuottajan esittämä tuotantoarvio on saavutettavissa. Tuotantoarvioihin epävarmuutta voi aiheuttaa esimerkiksi tuulusuoravirrat, biokaasulaitoksen toiminta ja metaanipitoisuuden vaihtelut tai puupolttoaineiden saatavuus ja kosteusvaihtelut voimalaitosten taloudellisen ajamisen ja käytönoptimoinnin lisäksi.

Jos kyseessä on jo käyttöön otettu voimalaitos, tulee todentajan tarkastella tuotantoarvion tyydyttävyyttä hyväksymishakemuksen mukaisen seurantasuunnitelman ja seurantajärjestelmän tietojen lähtökohdista. Jos voimalaitos ei ole vielä olemassa, tulee todentajan tarkastella tuotantoarvion tyydyttävyyttä voimalaitoksen suunnitteluasiakirjojen ja olosuhdearvioiden lähtökohdista. Todentajan tulee molemmissa tapauksissa ottaa kantaa onko tuotantoarvio tehty tyydyttävästi alalle tyyppillisiä käytäntöjä noudattaen.

Tuotantoarviota tarkastellessaan todentajaa kehoitetaan ottamaan huomioon esimerkiksi kannattavuuslaskelmien, investointilaskelmien tms. osana olevat tuotantoa koskevat selvitykset ja arviot sekä paikalliset olosuhteet.

Todentaja tarkastaa tuulivoimaa koskevasta tuotantoarviosta vähintään seuraavat seikat:

- vuosituotantoarvio on tehty oikealle voimalatyypille huomioon ottaen valmistaja ja malli;
- laskenta on tehty hyviä käytäntöjä ja kehittyvää ohjeistusta noudattaen;
- selvityksen teossa ei ole havaittavissa systemaattista virhettä kuten yli- tai aliarviointia;
- todentaja ottaa huomioon, onko sähkön tuottaja arvioinut epävarmuutta;
- todentaja kirjaa näkemyksensä sähkön tuottajan tuotantoarviosta ja sen epävarmuudesta lausuntoonsa;

Vastaavat seikat tulee todentajan arvioida myös muiden voimalaitostyyppien osalta.

Todentajan tulee siten varmentaa tuotantoarvion lähtökohdat, toteutuksen loogisuus ja laskelmien oikeellisuus.

Sähkön tuottaja voi myöhemmin panna vireille hyväksymispäätöksen muutoksen (tuotantotukilaki 19 §) sähkön tuotannon kokonaismäärän korottamiseksi.

Vuosituotantoarviota tarvitaan valtion budjetointia varten, jotta voidaan ennalta varautua tuotantotukijärjestelmän kustannuksiin. Jotta oikeansuuruinen budjetointi on mahdollista, tulee tuotantoarvion olla tehty asianmukaisesti tähdäten mahdollisimman realistiseen lopputulokseen. Tämä edellyttää esimerkiksi tuulivoiman kohdalla tuulimittauksia hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä, mittaustulosten laadukasta analysointia sekä maastoa kuvaavan resursiarviomallin käyttämistä arvion tekemiseen. Tuulimittausten sijaan tai niiden lisäksi on myös mahdollista hyödyntää olemassa olevien voimaloiden tuotantotietoja, mikäli ne sijaitsevat hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

2.1.6 Energiaviraston vastuulla olevat tarkastukset syöttötariffijärjestelmässä

Seuraavien hyväksymishakemuksissa mainittavien asioiden tarkastaminen ei kuulu todentajan vastuulle, vaan Energiavirasto tarkastaa ne hakemusten käsittelyn yhteydessä:

- toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset;
- aiemmat valtiontuet ja niiden mahdolliset palautukset;
- laitoksen kuuluminen aiemmin tai hyväksymishakemuksen ajankohtana syöttötariffijärjestelmään; ja

- hakemuksen liitteenä ilmoitetun seurantasuunnitelman vaatimustenmukaisuuden arviointi.

Lisäksi Energiavirasto seuraa ja raportoi järjestelmän yleistilan seurannassa tarvittavista tiedoista, jotka liittyvät mm. laitostyyppikohtaisten kiintiöiden täyttymiseen, määrärahoihin jne. Tiedot kerätään Energiaviraston kotisivuille.

2.2 Syöttötariffijärjestelmän tuotantoselvitysten varmentaminen

Todentaja varmentaa voimalaitoskohtaiset sähkön tuotantoselvitykset tariffijaksoittain kahden kuukauden sisällä tariffijakson päättymisestä tuotantotukilain 28 §:n perusteella. Tuotantoselvitysten varmentaminen edellyttää virallista hyväksyntää tuotantotukitodentajaksi.

Tuotantotukilaki 28 §: Maksettavan syöttötariffin määräytyminen

Sähkön tuottajan tulee kahden kuukauden kuluessa tariffijakson päättymisestä toimittaa Energiavirastolle hakemus syöttötariffin saamiseksi.

Hakemuksessa tulee olla 27 §:ssä tarkoitettu selvitys, todentajan varmennus selvityksessä esitettyjen tietojen asianmukaisuudesta sekä oikeat ja riittävät tiedot syöttötariffin maksamisen kannalta tarpeellisista muista seikoista.

Energiavirasto tekee hakemuksen perusteella päätöksen sähkön tuottajalle maksettavan syöttötariffin suuruudesta.

Tarkempia säännöksiä hakemuksen toimittamisesta, hakemuksessa esitettävistä tiedoista ja niiden varmennuksesta sekä syöttötariffin suuruuden määrittämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tukien maksamisen lähtökohtana on kattava tuotantoselvitys tariffijaksolta, joka on määritelty seuraavasti:

Tuotantotukilaki 27 §: Selvitys syöttötariffin maksamista varten ("tuotantoselvitys")

Sähkön tuottajan on laadittava luotettava selvitys 24 §:n nojalla tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen sekä 26 §:n nojalla lämpöpreemioon oikeuttavasta voimalaitoksen sähkön tuotannosta tariffijaksolta.

Syöttötariffiin oikeutettu sähkön tuotanto määritellään seuraavasti:

Tuotantotukilaki 24 §: Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttava sähkön tuotanto

Tavoitehintaan ja muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttavaa sähkön tuotantoa on voimalaitoksen generaattorissa tuotettu sähkö, josta on vähennetty voimalaitoksen omakäyttölaitteiden kuluttama sähköenergia. Omakäyttölaitteina pidetään niitä voimalaitoksen laitteita ja koneita, jotka voimalaitoksessa tarvitaan sähkön tai sähkön ja lämmön tuottamiseen ja tuotantovalmiuden ylläpitämiseen sekä laitoksen aiheuttamien ympäristöhaittojen poistamiseen tai pienentämiseen.

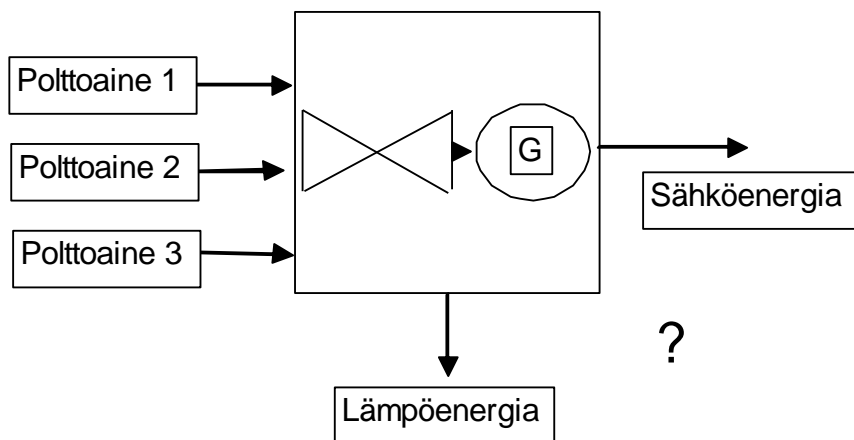
Omakäyttösähkö määritellään kuten asetuksessa voimalaitosten omakäyttölaitteista (KTMa 309/2003). Omakäyttösähkön määrittämisessä voidaan hyödyntää apuna myös tuottajan mittauksia. Omakäyttösähköä on myös laitoksen seisokin aikana verkosta ostettu tai muuten hankittu sähkö, jota käytetään voimalaitoksen tuotantovalmiuden ylläpitoon. Tällaista omakäyttöä on esimerkiksi kattiloiden puhdistamiseen tai tuulivoimalan lapojen lämmittämiseen käytetty sähkö.

Omakäyttösähkön määrittämisessä tulee huomioida, että omakäyttöasetuksen 7 § mukaan omakäyttöön luetaan myös sähköenergian verkkoon toimittamiseksi tarvittavien muuntajien ja muiden vastaavien laitteiden energiahäviöt. Jos muuntaja on sähkön tuottajan omistuksessa, sen katsotaan olevan omakäyttöasetuksen tarkoittama sähköenergian verkkoon toimittamiseksi tarvittava muuntaja ja se tulee olla mukana omakäyttöhäviöissä. Jos muuntajan omistaa tuotantotukilain tarkoittama verkonhaltija, muuntaja kuuluu sähköverkkoon eikä sitä lueta omakäyttöön. Jos todentaja havaitsee puutteita omakäytön määrittämisessä, tulee havainto kirjata varmennukseen poikkeamana ja määrittää tukeen oikeutetun sähkön määrä käyttäen em. linjausta.

Hinnaltaan negatiivisten tuntien tuotantomäärät eivät oikeuta tuotantotukeen. Mikäli tariffijaksolla on ollut negatiivisen markkinahinnan tunteja, ohjeistaa Energiavirasto todentajia ja sähkön tuottajia asian merkitsemisessä maksatushakemukseen.

Biokaasuvoimalassa tavoitehintaan oikeuttaa vain biokaasulaitoksessa syntyvään biokaasuun perustuva sähkön tuotanto. Puupolttoainevoimalassa tavoitehintaan oikeuttaa vain puupolttoaineeseen perustuva sähkön tuotanto. Metsähakevoimalassa muuttuvaan tuotantotukeen oikeuttaa vain metsähakeeseen perustuva sähkön tuotanto.

Riippuen laitoksen hakemasta tukityypistä tarvitaan tiedot vähintään sähköenergian tuotannosta, mutta mahdollisesti myös polttoaineiden energiasisällöistä (määrät + lämpöarvot) ja lämpöenergiamäärästä hyötysuhteen määrittämiseksi ja monipolttoainetilanteissa tuettavan sähköntuotanto-osuuden ratkaisemiseksi. Seurantajärjestelmän tulee kyetä tuottamaan kaikki maksatuksen edellytyksenä olevat tiedot. Kuva 1. viittaa laajimpaan tapaukseen, jossa seurantajärjestelmän tulee sisältää kaikki osa-alueet.

KUVA 2.1 ESIMERKKI SEURANTAJÄRJESTELMÄN SISÄLTÄMISTÄ OSA-ALUEISTA.

Puupolttoaine- tai biokaasuvoimalalle voidaan maksaa lämpöpremiolla korotettua syöttötariffia tuotantotukilain 26 §:n mukaan.

2.2.1 Sähkön tuottajan maksatushakemus ja tuotantonselvitys

Sähkön tuottaja raportoi seurantajärjestelmän tuottamat tiedot tariffijaksoittaisiksi tuotantonselvityksiksi.

Tuotantotietoja on mahdollista seurata myös lain vaatimuksia tiheämpiä ajanjaksoja vastaten (esimerkiksi kuukausittain) energiaverotusta vastaavia ajanjaksoja hyödyntäen tai yritysten johtamisprosessien tietotarpeiden mukaisella tavalla mikäli todentaja ja sähkön tuottaja niin sopivat. Tuotantonselvitys laaditaan kuitenkin tariffijaksoittain. Metsähakevoimalaitosten maksatushakemus voidaan jättää myös 6, 9 tai 12 kk:n ajanjaksolta, mutta tuotantonselvityksen tiedot täytetään ja ne varmennetaan silti 3 kk jaksoissa.

Sähkön tuottajan maksatushakemus koostuu kolmesta tietokortista eli hakemussivusta. Toinen tietokortti on tuotantonselvitys, johon sähkön tuottaja syöttää voimalaitostyyppistä riippuen seuraavat tiedot:

- Sähkön tuotantomäärä vähennettynä voimalaitoksen omakäyttölaitteiden kuluttamalla sähköenergialla [MWh]
- Hyötylämmön määrä tariffijaksolta [MWh] (vain puupolttoainevoimalat ja lämpöpremiolliset biokaasuvoimalat)
- Keskimääräinen kokonaishyötysuhde päättyneeltä tariffijaksolta ja sitä edeltäneeltä kolmelta tariffijaksolta [%](vain puupolttoainevoimalat ja lämpöpremiolliset biokaasuvoimalat)

Lisäksi

- Jos kyseessä on metsähake-, puupolttoaine- tai biokaasuvoimalaitos, sähkön tuottajan tulee syöttää tietokortilla olevaan erilliseen polttoainetaulukkoon polttoaineittain (polttoaineluokituksen mukaisesti eli miten polttoaineet ilmoitettu seurantasuunnitelmassa) sähkön tuotannon käyttökohteisiin käytetyn polttoaine-energian määrä megawattitunteina [MWh]. SATU laskee tietojen avulla tukeen oikeutetun sähkön tuotannon määrän [MWh]. Polttoainetaulukkoon syötetään siis vain polttoaine-energiat (ei massamääriä tai lämpöarvoja).
- Toisella tietokortilla on myös näkyvissä ns. muistiotietoja esim. hyväksytty arvio voimalaitoksen vuosituotannosta.

Sähkön tuottaja jättää maksatushakemuksen SATU-järjestelmän kautta todentajalle varmennettavaksi. Maksatushakemuksen varmennus sisältää kolme tietokorttia.

Ensimmäinen tietokortti sisältää sähkön tuottajan ja voimalaitoksen perustiedot, tariffijakson ja kalenterivuoden tai -vuodet. Tietokortilla valitaan varmentamiseen osallistuneet henkilöt.

Toinen tietokortti sisältää varsinaisen tuotantaselvityksen varmennuksen. Todentajan on tuotantaselvityksen tietojen oikeellisuuden varmentamiseksi tarkastettava mm., että

- sähkön tuottaja on toiminut hyväksymispäätöksen liitteenä olevan seurantasuunnitelman mukaisesti ja että tuotantaselvityksen mittaustiedot on aikaansaatu seurantasuunnitelman mukaisella seurantajärjestelmällä;
- seurantajärjestelmien tuottamat tiedot ovat oikeita ja tuotantaselvityksen tietosisältö on johdettu oikein seurantajärjestelmän rekisteröimistä ja tallentamista tiedoista oikealle ajanjaksolle;
- muut järjestelmään hyväksynnän edellytykset ja hyväksyntäpäätöksen ehdot ovat olleet tariffijaksolla voimassa eikä niihin ole tullut muutoksia;
- muut mahdolliset hyväksymispäätökseen kirjatut erityisehdot täyttyvät.

Sähkön tuottajan on viimeistään tuotantaselvityksen varmennusvaiheessa luovutettava todentajan tarkastettavaksi käytetyn tuettavan polttoaineen ja mahdollisten muiden käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen määrittämisessä käytetyt menetelmät ja voimassaoleva hyväksymispäätös liitteineen. Tuotantaselvitysten ja laitospöytäkirjojen yhteydessä varmennettavia asioita on käsitelty myös luvussa 2.4

Jos todentaja havaitsee sähkön tuottajan toimineen seurantasuunnitelman vastaisesti tai toteaa puutteita tuotantaselvityksessä olevissa tiedoissa, todentajan tulee vastata "Ei" toisen tietokortin kysymykseen "Tuotantaselvityksessä esitetyt tiedot ovat asianmukaisia ja oikeita" ja antaa selvitys havaitsemistaan virheistä ja epäasianmukaisuuksista. Selvitys kirjataan sille varattuun tekstikenttään, jota voi tarvittaessa täydentää liitteillä kolmannella tietokortilla. Todentajan tulee selvityksessään mahdollisuuksien mukaan arvioida havaitsemastaan virheestä tai epäasianmukaisuudesta aiheutuva virhe sähkön tuottajan sähköntuotantoarvioon. Virhettä määrittäessä ei huomioida määrittämisvälineiden aiheuttamaa epävarmuutta, joka on pienempi kuin mittaukselle sallittu maksimiepävarmuus. Vaikka olisi vastattu "Ei", se ei tarkoita että Energiavirasto hylkäisi maksatushakemuksen. Energiavirasto arvioi tilanteen todentajan antaman selvityksen perusteella.

Jos todentaja on suorittanut laitospöytäkirjan maksatushakemuksen tuotantaselvityksen varmentamisen yhteydessä, tarkastuspäivämäärä, tarkastuksen suorittanut todentajan henkilö ja mahdolliset huomiot liittyen tarkastuskäyntiin kirjataan tietokortille 2.

Kolmannella tietokortilla todentaja voi antaa lisätietoja varmennukseen liittyen ja tarvittaessa liittää varmennukseen liitteitä. Todentaja voi palauttaa tuotantaselvityksen sähkön tuottajalle täydennettäväksi tai jättää varmennuksen kolmannella tietokortilla. Todentaja harkitsee toimivaltansa puitteissa, onko tuettavan sähkön tuotannon määrää seurattu asianmukaisesti ja arvioi tällöin virheiden tai puutteiden vaikutuksen tukikelpoisen sähkön tuotannon määrään. On kuitenkin huomattava, että todentaja ei vastaa tuotantaselvityksestä vaan vastuu siitä säilyy sähkön tuottajalla varmentamisen jälkeenkä. Jos todentaja ei totea tuotantaselvitystä asianmukaiseksi, Energiavirasto voi hylätä sähkön tuottajan tuotantotukihakemuksen kyseiseltä tariffijaksolta.

Todentaja ei varmenna negatiivisten tuntien lukumäärän tariffijaksolla, vaan Energiavirasto arvioi keskimääräisen tiedon perusteella laskennallisen vähennyksen tuotantotuen ulkopuolelle jäävän osuuden.

2.2.2 Seurantasuunnitelma ja seurantajärjestelmä

Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyllä sähköntuottajalla on aina oltava voimalaitoskohtainen dokumentoitu seurantasuunnitelma, jonka mukaisesti toimimalla sähköntuottaja tuottaa tiedot tuettavan sähköenergian määrästä ja osoittaa mahdollisen hyötysuhdekriteerin täyttymisen. Sähkön tuottajan tulee toimittaa voimassaoleva hyväksymispäätös ja kaikki voimassaolevat seurantasuunnitelmaan liittyvät dokumentit nähtäväksi todentajalle tarkastuksia ja varmennustehäviä varten. Seurantasuunnitelman laajuus riippuu voimalaitoksesta, sen energianlähteistä ja haettavasta tukimuodosta. Seurantasuunnitelma on osa syöttötariffijärjestelmän hyväksymishakemusta.

Seurantasuunnitelmassa esitetään ne mittaukset, määrittävät ja -menetelmät, jotka ovat tarpeen sen määrittelemiseksi, miten sähkön tuottaja kerää, kokoaa ja raportoi voimalaitoskohtaiset tiedot tukikelpoisen sähköenergiamäärän tuotantaselvitykseksi ja tuottaa tarvittavat tiedot muiden edellytysten ja ehtojen täyttymisestä. Seurantasuunnitelman tulee vastata seurantajärjestelmää.

Seurantasuunnitelma edellyttää siten sähkön tuottajalta järjestelmää, joka koostuu polttoaineiden energiasisältöjen sekä sähkön ja lämmön mittauksista, polttoaineiden lämpöarvojen määrittämisestä sekä tiedonkeruu-, prosessointi- ja raportointijärjestelmistä. Seurantajärjestelmän avulla voimalaitoksen tulee tuottaa tieto tukeen oikeutettavasta sähkön määrästä sekä muiden hyväksymispäätöksessä yksilöityjen ehtojen täyttymisestä. Seurantajärjestelmän tiedot tulee tallentaa kirjanpitoon, jonne on tallennettu tariffijakson aikana voimalaitoksessa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöä koskevat tiedot sekä mahdollista hyötykäyttöä että kokonaisyhteyttä koskevat tiedot ja jonka avulla tukeen oikeutetun sähköenergian määrä sekä muiden vaatimusten täytyminen voidaan todentajan toimesta varmentaa.

Seurantasuunnitelma sisältää aina suunnitelman tukeen oikeutettavan sähköenergian määrittämisestä mittauksin. Seurantasuunnitelma voi sisältää lisäksi suunnitelman sähkön ja lämmön yhteistuotannosta hyötykäyttöön siirrettävän lämpöenergian mittaamisesta sekä suunnitelman käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen määrittämisestä.

Käynnistyspolttoaineiden, ja joiden energiasisältö tariffijaksolla on enintään 2,5 %:a voimalaitoksessa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen summasta, seurantaa ei ole tarpeen sisällyttää seurantasuunnitelmaan.

Jos voimalaitoksessa ei käytetä polttoaineita tai voimalaitos käyttää ainoastaan tukikelpoista polttoainetta ja käynnistyspolttoainetta ja voimalaitokseen ei kohdistu kokonaisyhteyshyötysuhteen seurantavelvoitetta, seurantasuunnitelman ei tarvitse sisältää suunnitelmaa polttoaineiden energiasisältöjen tai tuotetun lämpöenergian määrittämiseksi.

Jos sähkön tuottaja hakee voimalaitokselleen tukea puupolttoainevoimalana tai biokaasuvoimalana, jonka tukea korotetaan lämpöpreemiolla, tulee seurantasuunnitelman sisältää suunnitelma tukeen oikeutettavan sähköenergian määrittämisestä mittauksin. Jos voimalaitoksen edellytetään seuraavan kokonaisyhteyshyötysuhtettaan, edellytetään lisäksi suunnitelmaa sähkön ja lämmön yhteistuotantoprosessista hyötykäyttöön siirrettävän lämpöenergian mittaamisesta sekä suunnitelmaa käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen määrittämiseksi.

Jos voimalaitos käyttää useampaa kuin yhtä polttoainetta ja käynnistyspolttoainetta, mutta sen ei edellytetä seuraavan kokonaisyhteyshyötysuhtettaan, tulee seurantasuunnitelman sisältää suunnitelma tukeen oikeutettavan sähköenergian määrittämisestä mittauksin sekä suunnitelma polttoaineiden energiasisältöjen määrittämiseksi.

Energiavirasto tarkastaa seurantasuunnitelman vaatimustenmukaisuuden ennen voimalaitoksen hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään. Todentajan tehtävänä on tarkastaa, että sähkön tuottaja on toiminut hyväksymispäätöksen liitteenä olevan seurantasuunnitelman mukaisesti ja että tuotantaselvityksen mittaustiedot on saatu seurantasuunnitelman mukaisella seurantajärjestelmällä.

Sähkön tuottajan tulee tallentaa seurantajärjestelmän tuottamat tiedot ja niistä prosessoidut tulokset kirjanpitoon seurantasuunnitelman mukaisessa laajuudessa siten, että tiedot voidaan todentajan toimesta varmentaa jälkikäteen ja tulostiedot ovat jäljitettävissä alkuperäisiin mittaus- ja analyysitietoihin ja niitä koskeviin laadunvarmistustietoihin asti.

Voimalaitoksen seurantajärjestelmän tulee sisältää käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen määrittäminen ja seurantajärjestelmä, jos

- sähkön tuottaja hakee voimalaitokselleen tukea puupolttoainevoimalana tai sellaisena biokaasuvoimalana, jonka tukea korotetaan lämpöpreemiolla
- voimalaitos on monipolttoainevoimalaitos, jossa käytetään useampaa polttoainetta kuin yhtä tukikelpoista tuotantotukilain 5 §:n tarkoittamaa polttoainetta ja vähäistä määrää muuta sytytyspolttoainetta, joksi luetaan voimalaitosprosessin käynnistämiseksi tarvittava polttoaine, jonka määrä ei ylitä 2,5 % osuutta tariffijaksolla käytettyjen polttoaineiden energiasisällöstä.

Polttoaineen energiasisällöllä tarkoitetaan polttoaineen massan (tai tilavuuden) ja sen tehollisen lämpöarvon tuloa. Polttoaineen massa sallitaan johdettavaksi erilaisista mittauksista.

Useaa polttoainetta poltettaessa eri polttoaineiden osuudet tuotetusta sähköenergiasta määritetään tariffijakson aikana käytettyjen polttoaineiden energiasisältöjen suhteessa SATU-järjestelmässä.

2.2.3 Polttoaineiden energiasisällön määrittämisvaatimukset

Polttoaineiden energiasisältöjen seurantajärjestelmä tarkastetaan seurantasuunnitelman osoittamassa laajuudessa.

Todentajan tehtäviin kuuluu varmentaa, että käytetyt polttoaineet on luokiteltu oikein, tuettavan polttoaineen energiasisällön osuus kaikkien polttoaineiden energiasisällöstä on määritetty oikein ja seurantasuunnitelman mukaisesti.

Polttoaineiden energiasisältö määritetään tariffijaksoittain eri polttoaineille luokittelemalla polttoaineet Tilastokeskuksen polttoaineluokituksen kolmi- ja nelinumerotason mukaisesti, määrittämällä polttoaineluokkia vastaavat käyttömäärät ajanjaksolla sekä valitsemalla tai määrittämällä polttoaineluokkien teholliset lämpöarvot määrämittausta vastaavassa polttoaineen kosteuspitoisuudessa.

Ensisijaisesti määrittämisessä käytetään käyttötilassa olevia polttoaineiden ominaisuuksia, mutta myös polttoaineiden saapumistilaisten arvojen käyttö sallitaan. Polttoaineiden määrän määrittäminen ja lämpöarvomäärittäminen on vastattava toisiaan.

Mikäli voimalaitos käyttää seurannassa tietoja, jotka on johdettu eri kosteuspitoisuudessa olevista mittauksista tai määrytyksistä, tulee käytetyt massat ja niitä vastaavat lämpöarvot muuntaa käyttötilaan kosteuspitoisuuden muutokset huomioon ottavien korjauslaskelmien avulla ja esittää tiedot todentajalle varmennettavaksi.

Myös muiden kuin tuettavien polttoaineiden energiasisällöt on määritettävä ja varmennettava, jotta sähkön tuotannosta voidaan erottaa tukikelpoinen osuus. Näiltä osin voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan päästökauppajärjestelmässä käytettyjä periaatteita.

Sähkön tuottaja voi voimalaitoksen kuuluessa päästökauppalain (683/2004) mukaiseen päästökauppajärjestelmään noudattaa voimalaitoksen seurantasuunnitelmana päästökauppalain 52 §:n nojalla hyväksyttyä tarkkailusuunnitelmaa kyseisen polttoaineluokan energiasisällön määrittämisessä muiden kuin biopolttoaineiden osalta. Todentajan tulee tarkastaa, että sähkön tuottaja noudattaa tarkkailusuunnitelmaa. Esimerkiksi, jos päästöluvassa määritetään maakaasun määrä koko laitosalueella, tuotantoseivityksessä ei voida käyttää maakaasun määrää yksittäisessä kattilassa. Jos päästökauppajärjestelmän tarkkailumenetelmä ei mahdollista polttoaineen määrätiedon määrittämistä riittävällä tarkkuudella, sähkön tuottajan tulee kuvata seurantasuunnitelmassa muu menetelmä polttoaineen määrätiedon määrän määrittämiseen.

Varmentaessaan polttoaineluokkien tietoja todentajan tulee ottaa huomioon, että

- Jokaisen polttoaineluokan energiasisältö on määritettävä epävarmuudella, joka on pienempi kuin 7,5 % laskettuna erillisten määrämittaustoimenpiteiden epävarmuuksien 95 % luottamusväleistä tariffijaksolla.
- Lämpöpreemiota haettaessa biokaasuvoimalaitoksessa käytettävän jatkuvatoimisen biokaasun virtauksen mittauksen epävarmuuden on oltava mittalaitteen valmistajan ilmoituksen mukaisesti alle 7,5 % ja virtausmittauksen tiedot on rekisteröitävä jatkuvatoimisesti.

Yliykset yllämainittuihin raja-arvoihin nähden ovat poikkeamia, jotka tulee ottaa huomioon tuotantoseivityksen tietojen oikeellisuutta ja asianmukaisuutta arvioitaessa.

2.3 Laitoskäyntivaatimukset syöttötariffijärjestelmässä (minimikriteerit)

Syöttötariffijärjestelmään liittyvien laitosten paikanpäällä suoritettaville tarkastuskäynneille on määritetty tässä luvussa minimikriteerit. Todentajat saavat suorittaa varmentamistehtäviään laitoksilla myös näitä minimikriteerejä useammin, mikäli katsovat sen olevan hyvää asiakaspalvelua tai tarpeen muista ammattitaitonsa pohjalta määritellyistä syistä. Laitoskäyntivaatimukset on kerätty kuvaan 2. tämän luvun loppuun.

Laitoskäyntivelvoitteet hyväksymishakemuksen varmentamiseen liittyen

Metsähakevoimalaitoksen hyväksymishakemuksen varmentamisen yhteydessä todentajaa ei veloiteta suorittamaan laitoskäyntiä.

Kaikkien muiden syöttötariffijärjestelmään hakeutuvien voimalaitostyyppien (tuulivoimala, biokaasuvoimala ja siihen teknisessä yhteydessä oleva biokaasulaitos ja tuotantotukilain tarkoitama puupolttoainevoimala) kohdalla ensimmäinen laitoskäynti on tehtävä hyväksymishakemuksen varmentamisen yhteydessä. Tämän tuotantotukilain 14 §:n mukaisen varmentamistehtävän osalta laitoskäynnin tarkoituksena on varmentaa voimalaitoskohtaiset yleiset ja erityiset edellytykset edellä esitetyllä tavalla ja ottaa kantaa tarkennettuun vuosituotantoarvioon sekä

mahdollisiin lämmön hyötykäyttö- ja hyötysuhdekriteerien täyttymisen arvioinnissa tarvittaviin tietoihin (biokaasuvoimala lämpöpreemiolla ja puupolttoainevoimala).

Todentaja varmistaa, että tuotantoarviot on tehty energiateknisesti ja -taloudellisesti asiantuntevalla tavalla ottaen paikalliset olosuhteet ja laitoksen tekniset ominaisuudet huomioon.

Ensimmäinen laitospäätös seurantajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi

Kun voimalaitos on hyväksytty syöttötariffijärjestelmään Energiaviraston päätöksellä, sähkön tuottajan tulee aloittaa hakemuksen liitteenä annetun seurantasuunnitelman mukainen tietojen keruu ja seuranta siitä ajankohdasta alkaen, josta se on oikeutettu tukeen (eli hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tulon nähden seuraavan tariffijakson alusta alkaen).

Sähkön tuottaja veloitetaan hyväksymispäätöksessä tarkastuttamaan todentajalla laitoksensa seurantajärjestelmän vaatimustenmukaisuus suhteessa viranomaisen hyväksymään seurantasuunnitelmaan ennen ensimmäistä maksatushakemusta. Seurantajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden tarkastaminen vaatii laitospäätöksen. Todentajan tulee suorittaa laitospäätös seurantajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi ennen ensimmäisen maksatushakemuksen tuotantaselvityksen varmentamista. Tällä menettelyllä halutaan välttää maksatushakemuksen hylkääminen tai tukisumman muuttaminen johtuen maksatushakemuksen tuotantaselvityksen varmentamisen yhteydessä mahdollisesti löytyneistä poikkeamista.

Mikäli vasta tuotantaselvityksen varmennuksen yhteydessä löytyy olennaisia poikkeamia laitoksen harjoittamisessa seurantakäytännöissä suhteessa seurantasuunnitelmaan, jonka noudattaminen on tukien maksatuksen edellytys, voi seurata tuen menetys kyseiseltä tariffijaksolta todentajan hylkäämän tuotantaselvityksen seurauksena. Tämän perusteella on tärkeää, että sähkön tuottaja tarkastuttaa seurannan vaatimustenmukaisuuden hyväksymispäätöksen veloitteen mukaisesti ennen ensimmäisen maksatushakemuksen jättämistä Energiavirastolle.

Laitospäätösvelvoitteet toiminnan vakiinnuttua ensimmäisen maksatushakemuksen jättämisen jälkeisinä vuosina

Todentajan tulee suorittaa laitospäätös vähintään kerran kalenterivuodessa jonkin tariffijakson tuotantaselvitysten varmentamisen yhteydessä, jos

- voimalaitos kuuluu päästökauppajärjestelmään (on esimerkiksi suuri metsähakevoimala); tai
- voimalaitos ilmoittaa seurantasuunnitelmassaan käyttävänsä useampaa kuin yhtä polttoainetta (ja vähäistä määrää tuotantotukiasetuksen tarkoittamaa käynnistyspolttoainetta eli voimalaitos on monipolttoainelaitos).

Käynnistyspolttoaine on määritelty valtioneuvoston tuotantotukiasetuksen 8 §:ssä.

Todentajan tulee suorittaa laitospäätös vähintään kerran kolmessa vuodessa jonkin tuotantotelvityksen varmentamisen yhteydessä, jos voimalaitos ei kuulu päästökauppajärjestelmään ja voimalaitos on hyväksytty syöttötariffijärjestelmään:

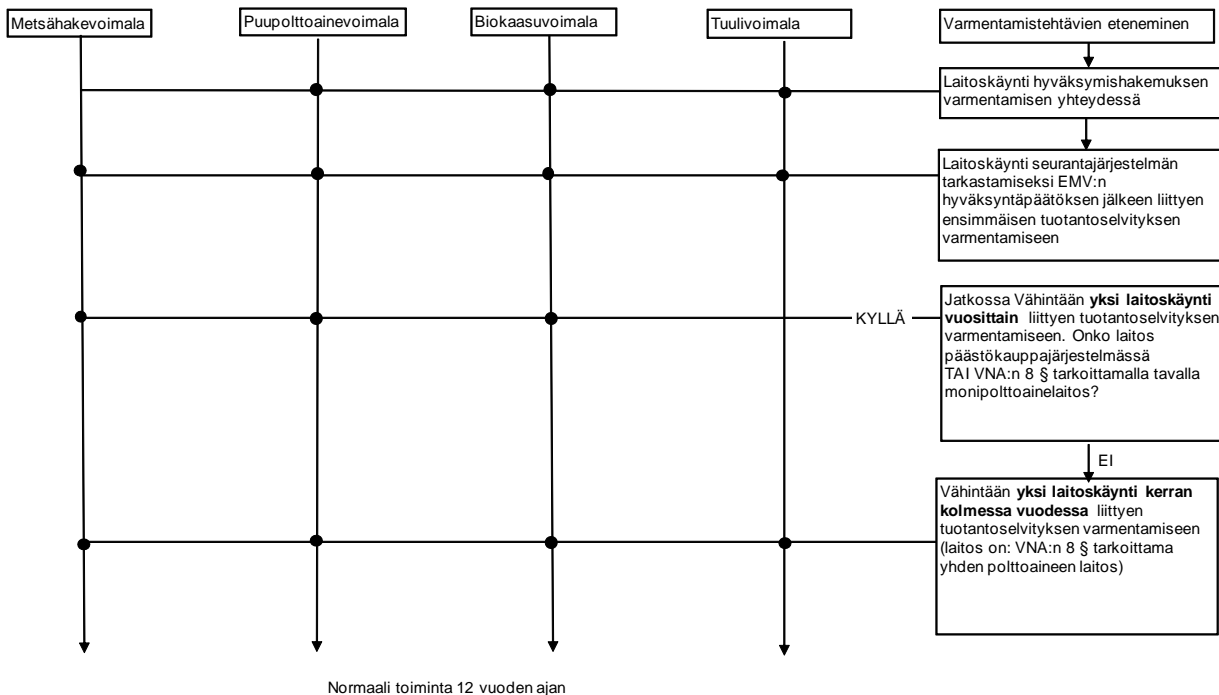
- tuulivoimalana; tai

- sellaisena metsähakevoimalana, biokaasuvoimalana tai puupolttoainevoimalana, joka käyttää ainoastaan yhtä tukikelpoista tuotantotukilain tarkoittamaa polttoainetta vähäisen käynnistyspolttoainemäärän lisäksi.

Näiden minimivaatimusten lisäksi todentaja saa aina ammatillisen harkintansa perusteella ehdottaa sähköntuottajalle laituskäynnin suorittamista voimalassa tuotantospelvitysten varmentamisen yhteydessä.

Yllämainittujen aikarajojen oletetaan turvaavan riittävät seurantajärjestelmien toimeenpanoa koskevat tarkastukset ja varmennukset sekä samalla vähentävän laituskäynneistä johtuvia valvontakustannuksia tyydyttävälle tasolle.

Tuotantotukivarmentamista koskevat laituskäynnit sallitaan toteutettavaksi päästökauppatoennusten yhteydessä kustannusten säästämiseksi.

KUVA 2.2 LAITOSKÄYNTIEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ ERI LAITOSTYYPEILLE SYÖTTÖTARIFFI-JÄRJESTELMÄSSÄ

2.4 Tuotantoselvitysten ja laituskäyntien yhteydessä varmennettavia asioita

Tässä kappaleessa on avattu asioita, jotka todentaja varmentaa tai tarkastaa edellisessä kappaleessa kohdissa "Ensimmäinen laituskäynti seurantajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi" ja "Laituskäynti palveluun toiminnan vakiinnuttua ensimmäisen maksatushake- muksen jättämisen jälkeisinä vuosina" tarkoitettuja laituskäyntejä.

Todentaja tarkastaa, että laitoksen seurantasuunnitelmassa esitetty laitosrajaus ja mittauspisteet rajaavat laitoksen oikein tukeen oikeutetun sähköenergiamäärän määrittämisen kannalta.

Todentajan tulee varmistaa:

- sähköenergiamittauksen seurantasuunnitelmanmukaisuus. Todentaja varmistaa, että käytännön mittauksista laitoksella lasketaan oikein tuettava sähköenergiamäärä sisältäen:
 - omakäyttösähkön poistamisenettelyt,
 - mittautustietojen käsittelyn ja prosessoinnin tulosteiksi ja
 - mittalaitteiden vaatimustenmukaisuutta ja kuntoa koskevat tiedot.
- lämpöenergian hyötykäyttökohteen hyväksyttävyyden (seurantasuunnitelmanmukaisuus)
 - lämpöenergiamittausten oikea toiminta tariffijaksolla
 - lämpöenergian mittautustietojen virheetön prosessointi tulosteiksi
- hyötysuhdelaskenta, jonka tuloksena todentaja tekee päätelmänsä hyötysuhdekriteerin täyttymisestä tilanteissa, joissa sitä hyväksymispäätöksessä vaaditaan.
 - hyötysuhdelaskelma tariffijaksolla

Jos hyväksymispäätöksessä on asetettu polttoaineiden energiasisältöjen seurantavelvoite, todentaja varmentaa energiasisältöjen oikeellisuuden. Fossiilisten polttoaineiden ja turpeen määrämittauksilta edellytetään päästökauppajärjestelmän päästöluvassa mainittuja tarkkuusvaatimuksia.

Jos laitos ei kuulu päästökauppaan, mutta on silti polttolaitos, tai päästökauppaan kuuluva laitos on esittänyt ei-biopolttoaineelle muun määrän määrittämis menetelmän seurantasuunnitelmassaan, sallitaan enintään 7,5 % mittausepävarmuus määrämittauksilta.

Todentaja tarkastaa, että polttoaineluokille käytetyt lämpöarvot vastaavat seurantasuunnitelmaa sekä niiden oikean käytön ja niihin liittyvän laskennan ja raportoinnin. Puupolttoaineiden lämpöarvojen osalta sallitaan seurantasuunnitelman mukaisesti:

- Tilastokeskuksen polttoaineluokan nelinumerotason lämpöarvon käyttäminen kyseiseen polttoaineluokkaan kuuluville polttoaineille,
- akkreditoidun laboratorion palveluiden käyttö lämpöarvojen määrittelyssä (ks. SFS-EN 14961-1:2010, Kiinteät biopolttoaineet, polttoaineen laatuvaatimukset ja -luokat Osa 1: yleiset vaatimukset)

- muun syöttötariffihakemuksessa yksityiskohtaisesti esitettävän standardisoidun menetelyn käyttö lämpöarvojen/polttoaineen energiasisällön määrittämisessä.

Mikäli laitokset hyödyntävät määrittämissä omia laitoksilla tapahtuvia kosteuspitoisuuden määrittämiä, todentaja tarkastaa, että kosteuspitoisuuden määrittämykset ja niihin perustuvat lämpö-laskelmat tehollisten lämpöarvojen määrittämiseksi vastaavat seurantasuunnitelmaa.

Todentajan tulee varmentaa energiasisältöjen määrittämenetelmät ja niillä tuotetut tiedot ja niistä johdetut tulokset laskelmien seurantasuunnitelman mukaisessa laajuudessa pistoko-keita ja etukäteen valmisteltuja näyttötoja tietosarjoista hyödyntäen.

Lisäksi todentaja tarkastaa:

- seurantamenetelmien (mittaukset ja määrittämykset) oikean soveltamisen
- laskelmien oikeellisuuden (laskelmat eivät saa sisältää virheitä)
 - laskelmilta vaaditaan virheettömyyttä (jos todentaja löytää laskuvirheen, on sen pyydettävä asiakasta korjaamaan selvitys)
- mittauspisteiden sijainnin seurantasuunnitelmanmukaisuuden (osana laitosrajauksen tarkastamista)
- laskutustietojen oikean käyttämisen. Jos polttoaineiden määrän määrittäminen perustuu ostolaskuihin, tulee tarkastaa, ettei polttoaineita ole myyty edelleen muille tahoille.
- mittausinstrumentit (niiden tarkkuusvaatimukset), -menetelmät ja mittausten kalibroin-nit tai muun laadunvarmistuksen tiedot
- laskennassa tarvittavien muunnoskertoimien yms. seurantasuunnitelmanmukaisuudet tai oikeellisuuden
- sähköntuottajan tiedonhallintajärjestelmän virheettömän toiminnan (etukäteen suunniteltujen aikaperiodien ja tietosarjojen osalta)
- originaalitietoja tarkastamalla todentaja varmistaa, että tiedot on tallennettu ja säilytetään vaatimustenmukaisella tavalla.
- mahdolliset laiteviat seurantajärjestelmässä tariffijakson aikana sekä niihin liittyvät puut-tuvat tai virheelliset tiedot ja virheiden korjaustavat

Yllämainittujen osa-alueiden yksityiskohtaisten menettelyiden osalta todentajan toivotaan pe-rehtyvän päästökaupassa sovellettavassa todentajaohjeessa mainittuihin toimintatapoihin.

3 Todentajana toimiminen

3.1 Varmentamistoimien suunnittelu ja valmistelu

Syöttötariffijärjestelmän hakemusvaiheen varmentamiselta ei edellytetä erityistä ennakkosuunnittelua. Tuotantonselvitysten varmentamisessa ennakkosuunnittelun tarve on ilmeinen ja suunnittelussa voidaan hyödyntää päästökauppatodentamisessa sovellettavia strategia- ja riskitarasteluita sekä pistokokeiden ja tiedoista tapahtuvan näytteenoton etukäteissuunnittelua.

Mikäli voimalaitokselta edellytetään polttoaineiden energiasisältöjen määrittämistä, tulee todentajan suunnitella ja tarkastaa tuotantonselvityksen varmentamisen yhteydessä vähintään yhden tuettavan polttoaineluokan informaatioketju alusta loppuun asti alkaen määramittauksia koskevista originaalitiedoista ja päätyen polttoaineen energiasisältöön tariffijaksolla.

Todentajan tulee perehtyä etukäteen seurantasuunnitelmissa yksilöityihin sähkö- ja mahdollisiin lämpöenergian määritysmenettelyihin ja mittalaitteisiin.

3.2 Seuranta, yhteistyö ja palvelun kehittämisvelvoite

Tuotantotukilaki 40 §:n 2 momentin mukaan todentajan tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden todentajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Akkreditointiprosessissa varmistetaan, että todentajayhtiöllä on toimivat seuranta- ja kehitysprosessit ja siihen liittyvät vastuut määriteltyinä, kuten esim. toimintaympäristön ja säädösten yms. seuranta ja palvelukehitys ja -konseptointi.

Todentajan tulee osallistua yhteisiin keskustelupäiviin ja Energiaviraston koulutustilaisuuksiin. Todentajan tulee tuntea palveluun liittyvät säädökset ja viranomaisohjeet sekä seurata lainsäädännön muutoksia ja ottaa uudistukset tarvittavilta osin huomioon käytännön toiminnassaan. Lisäksi todentajan pitää tuntea Energiaviraston linjaukset sekä varmennettavien laitosten hyväksymispäätökset mahdollisine ehtoineen.

3.3 Tiedonvaihto viranomaisen suuntaan

Tuotantotukilaki 40 §:n 3 momentin mukaan todentajan on ilmoitettava Energiavirastolle muutoksista, joilla voi olla vaikutusta 38 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymiseen. Todentajan tulee ottaa oma-aloitteisesti yhteyttä Energiavirastoon vaikutusten arvioimiseksi ja haettava todentajan hyväksymispäätöksen muutosta, jos muutoksella on vaikutusta hyväksymispäätöksessä vahvistettuihin pätevyysalueisiin. Todentajan tulee toimittaa tieto kaikista muutoksista Energiavirastolle, vaikka sillä ei olisi todentajan näkökulmasta vaikutusta vahvistettuihin pätevyysalueisiin, sillä Energiavirasto arvioi näiden muutoksien vaikutuksesta hyväksymispäätökseen nähden.

Ongelmatilanteissa ja todentajan vaihtuessa on tietoja vaihdettava tarvittavassa määrin todentajan ja viranomaisen kesken ja haettava todentajan hyväksymispäätöksen muutosta, jos muutoksella on vaikutusta hyväksymispäätöksessä vahvistettuihin pätevyysalueisiin.

Mikäli todentajayritystä vaihdetaan ennen kyseessä olevan tariffijakson tai kalenterivuoden tuotantonselvityksen varmentamisen päättymistä, on suositeltavaa, että varmentamisen aloittanut todentaja ilmoittaa asiasta Energiavirastolle. Sähkön tuottaja voi Energiaviraston pyynnöstä jou-

tua antamaan asiasta lisäselvityksiä. Menettelyllä on tarkoitus turvata se, ettei todentajaa vaihdeta tilanteissa, joissa todentajan ja sähkön tuottajan näkemykset varmentamisen lopputuloksesta eroavat. Selvitystä ei kuitenkaan tarvitse antaa, mikäli todentaja vaihdetaan akkreditointiehtojen tai todentajan hyväksymisehtojen puutteellisen täyttämisen tai akkreditoinnin tai todentajan hyväksynnän peruuttamisen tai puuttumisen vuoksi.

3.4 Vuotuinen toimintaselvitys

Tuotantotukilaki 40 §:n 4 momentin mukaan todentajan on vuosittain toimitettava Energiavirastolle selvitys toiminnastaan ja sen tuloksista. Toimintaselvitys koostuu kolmesta tietokortista.

Tietokortilla 1 ovat todentajan perustiedot ja toimintavuosi, jota selvitys koskee. Perustietoja voi päivittää todentajan etusivulla, jos niissä on tapahtunut muutoksia.

Tietokortilla 2 annetaan lyhyt yleiskuvaus todentajan toiminnasta toimintavuonna ja ilmoitetaan ne sähköntuottajat, joille on suoritettu sähkön tuotantotukeen liittyviä todentajan tehtäviä toimintavuonna.

Tietokortilla 3 syötetään tiedot todentajan toiminnasta ja toimintavuoden aikana suoritetuista varmentamistehtävistä. Tietokortilla kysytään:

- niiden voimalaitosten lukumäärät voimalaitostyypeittäin, joille todentajan tehtäviä on suoritettu;
- todentamiseen osallistuneet todentajahenkilöt;
- niiden varmennustehtävien lukumäärät, joita toimintavuoden aikana on suoritettu;
- toimintavuoden aikana suoritettut muut mahdolliset 40 § tarkoittamat todentajan tehtävät kuten osallistumiset Energiaviraston keskustelupäiviin ja koulutustilaisuuksiin;
- eri voimalaitostyypeille tehtyjen voimalaitoskäyntien lukumäärät;
- selvitys varmennuksien ja muiden todentajan tehtävien suorittamisen yhteydessä havaittuista puutteista;
- selvitys mahdollisista reklamaatioista ja niiden takia toteutetuista korjaavista toimenpiteistä;
- selvitys mahdollisesta alihankinnan käyttämisestä

Selvityksen liitteeksi tulee liittää kaikki FINASin akkreditointiin tai lausuntoon liittyvät raportit toimintavuodelta.

Energiavirasto informoi todentajia mahdollisista selvityksen sisällön täsmentyneistä vaatimuksista. Selvityksen tarkoituksena on, että todentajakohtaisista selvityksistä voitaisiin laatia katsauksia järjestelmän kokonaistilaan liittyen.

3.5 Tuotantotukijärjestelmän varmentamistehtäviin liittyvä dokumentaatio ja raportoinnit

Todentajan varmennus tarkoittaa SATU-järjestelmässä lausuntoa, jossa todentaja hyväksyy kyseisen tuotantoselvityksen tiedot oikeiksi ja asianmukaisiksi tai ottaa kantaa syöttötariffihakemuksen tietojen virheellisyyteen. Muun dokumentaation osalta todentaja tekee omaan käyttöönsä kompaktin työraportin, johon listaa toteuttamansa tarkastukset ja niiden havainnot. Raportti tulee laatia varmennuksen yhteydessä tai välittömästi sen jälkeen, jotta raportointi on luotettavaa ja käytettävissä heti mahdollisessa ongelmatapauksessa. Raporteista tulee käydä selkeästi ilmi varmennuksen yhteydessä varmennetut asiat ja havaitut puutteet sekä raportin laatija ja laadinta-aika. Viranomaisen saattaa pyytää raporteja tarkasteltavaksi jälkikäteen. Todentajan on säilytettävä tarkastustoimenpiteitä koskevat asiakirjat 10 vuotta. Todentaja voi lisäksi toimittaa muita raportteja sähkön tuottajalle.

3.6 Todentajan oma laadunvarmistusjärjestelmä

Sähkön tuotantotukijärjestelmä ei velvoita todentajaa päästökauppatoiminnan kaltaiseen "lausunnon vahvistajan" käyttöön. Asia on kuitenkin laadunvarmistusnäkökulmasta todentajaorganisaation omassa intressissä.

- Todentajahenkilö voi toimia yksin, jos hänellä on tarvittavat pätevyudet
- Lausunnon vahvistajan käyttö laadunvarmistajana on yrityksen omassa päätösvallassa. Varmennuksen voi jättää todentajaorganisaation valtuuttama todentaja

3.7 Yhteydenotot ongelmatilanteissa

Yhteydenotto Energiavirastoon on tarpeen kaikissa hyväksymispäätöksiin tai viranomaisohjeiden tulkintaa edellyttävissä tilanteissa, jotta tasapuolinen kohtelu eri todentajien asiakkaiden suhteen on mahdollista tai tarpeellista turvata. Varmennamisen keskeytyessä todentajan vaihtamisen vuoksi todentajaa suositellaan ilmoittamaan tällaisista tilanteista Energiavirastolle.

Energiavirasto ylläpitää tätä ohjetta ja dokumentoi tarvittavia linjauksia ja tarkennuksia, jotta tieto hyvistä käytännöistä on kaikkien todentajien saatavilla. Yhteydenottojen kautta myös varmentamisen ohjeistusta voidaan kehittää toivottavaan suuntaan.

Lähtökohtaisesti todentajan ja sähkön tuottajan tulee pyrkiä selvittämään mahdolliset ristiriidat keskenään. Normaalitilanteissa Energiavirasto voi toimia tässä prosessissa vain neuvonantajana: todentajan "virkatehtävänä" on ratkaista tuotantoselvityksen tietojen oikeellisuus ja asianmukaisuus voimassaolevaan hyväksyntäpäätökseen sekä muihin asiaan vaikuttaviin ohjeisiin ja säädöksiin nähden. Todentaja vastaa itsenäisesti ratkaisustaan tilanteissa, mikäli päätöksestä valitetaan.

Todentajayhtiötä suositetaan kääntymään FINASin puoleen todentajan arviointiin, akkreditointiin ja standardien mukaisiin menettelytapoihin liittyvissä kysymyksissä.

Lisätietoja tähän liittyvästä varmentamistoiminnasta ja siihen liittyvistä linjauksista, ohjeista ja säädöksistä löytyy Energiaviraston kotisivuilta.

4 Todentajaksi hyväksyminen

Tuotantotukilaisissa säädetään todentajain hyväksymisen edellytyksistä (tuotantotukilaki 38 §) ja hyväksymismenettelystä (tuotantotukilaki 39 §) sekä varmentamistehtävistä (tuotantotukilaki 40 §). Sähkön tuottajan on käytettävä varmentamisessa todentajaa, joka on hyväksytty Energiaviraston toimesta sähkön tuotantotukitodentajaksi.

Tuotantotukilain 5 luvussa tarkastellaan todentajan roolia ja hyväksymismenettelyä. Todentajaksi hyväksymisen edellytykset on säädetty tuotantotukilain 38 §:ssä seuraavasti:

Todentajaksi hyväksytään hakija:

- 1) joka on tässä laissa tarkoitetuissa varmennustehtävissä riippumaton;*
- 2) jolla on varmennustehtäviä varten riittävästi ammattitaitoista, riippumatonta henkilöstöä;*
- 3) jolla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät; sekä*
- 4) jolla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely.*

Viranomaisen hyväksyy todentajan, jos tuotantotukilain 38 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti.

Sähkön tuottaja vastaa hakemusten, tuotantoeselvitysten ja mahdollisesti tarvittavan lisänäytön tuottamisesta ja todentaja tarkastaa ja mahdollisesti osoittaa asiakirjoissa olevat virheet, puutteet tai väärintulkinnat ja voi vaatia niiden korjaamista ennen tuotantoeselvityksen varmentamista asianmukaiseksi. Sähkön tuottajan tulee tuottaa ja antaa ajoissa todentajalle kaikki hallussaan olevat varmentamisen kannalta tarpeelliset tiedot sekä järjestää todentajalle pääsy kaikkiin hallitsemiinsa varmentamisen kohteena oleviin paikkoihin ja tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin.

Todentajan on toimittava hyväksymispäätöksensä mukaisesti sekä tunnettava Energiaviraston tuotantotukijärjestelmän linjaukset sekä varmennettavien laitosten hyväksyntäpäätökset mahdollisine ehtoineen.

4.1 Hakumenettely

Todentajaksi hakemisen vaiheet ovat seuraavat:

1. Tutustuminen lainsäädäntöön ja ohjeistukseen
2. Todentajaksi aikovan hakemus
 1. Todentajan perustietolomakkeen ja valtakirjan lähettäminen Energiavirastoon
 2. Hakemus Energiavirastoon SATU-järjestelmän kautta
 3. Hakemus pätevyyden arvioimisesta FINASille
 4. Tilapäinen hyväksyminen todentajaksi, voimassa määräajan

5. Energiavirasto lisää todentajan tilapäisesti hyväksytyjen todentajien listaan nettisivuilleen, jossa ylläpidetään julkista luetteloa todentajista
3. Arvio todentajan pätevyydestä
 1. FINASin lausunto tai akkreditointipäätös
 2. Todentaja toimittaa lausunnon tai akkreditointipäätöksen Energiavirastoon
4. Todentajan virallinen hyväksyntä
 1. Energiavirasto hyväksyy todentajan
 2. Energiavirasto lisää todentajan hyväksytyjen todentajien listaan nettisivuilleen, jossa ylläpidetään julkista luetteloa todentajista

Todentajan pätevyyden arvioinnista vastaa FINAS, joka toimii tuotantotukilain vaatimana ulkopuolisena arvioijana. Organisaatiot voivat käynnistää pätevyyden arviointiprosessin ottamalla yhteyttä FINASIin. FINASilta haetaan joko akkreditointia tai lausuntoa pätevyydestä.

Todentajaksi aikovan yrityksen on tehtävä hakemus Energiaviraston SATU-järjestelmässä. Linkki järjestelmään on Energiaviraston kotisivujen etusivulla www.energiavirasto.fi. Järjestelmässä asiointi edellyttää, että

1. Todentajat nimeävät yhden tai useamman edustajansa järjestelmän käyttäjäksi. Tämä tapahtuu täyttämällä valtakirjalomake ja postittamalla se Energiavirastolle.
2. Todentajat lähettävät perustietolomakkeen täytettynä Energiavirastolle.

Lomakkeet tulee allekirjoittaa yhtiöjärjestyksessä määrätyn nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön toimesta (esimerkiksi toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsen tai muu yhtiöjärjestyksen mukaan nimenkirjoitusoikeutettu) ja toimittaa Energiavirastoon osoitteella: Lintulahdenkuja 4, Tuotantotuki, 00530 Helsinki. Lomakkeet löytyvät Energiaviraston kotisivuilta.

Hakemukseen on liitettävä tuotantotukilain 39 §:n osoittavat ja Energiaviraston edellyttämät tiedot.

Hakemukseen on liitettävä FINASin arvioinnin tuloksena oleva akkreditointipäätös tai lausunto.

4.2 FINAS-akkreditointiprosessi

Akkreditointiin liittyvä pätevyyden arviointi on prosessi, joka todentajan täytyy läpikäydä osoittaakseen pätevyytensä suorittaa varmentamistoimeksiantoja. FINAS määrittelee arviointinettelyn ja akkreditoi todentajayhtiöt tai antaa lausunnon todentajayhtiön sähkön tuotantotukkeen liittyvän varmentamispalvelun tuottamista varten soveltaen mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiä akkreditointivaatimuksia ja oppaita. Akkreditointipäätöksessä tai lausunnossa on eritelty mitä pätevyysalueita päätös tai lausunto koskee. Akkreditointia ylläpidetään jatkuvasti, kun taas lausunto osoittaa tilanteen arviointiajankohtana eikä sillä ole voimassaoloaika. Todentajan pätevyysalueet on esitetty taulukossa 1.

Todentajan arvioinnilla varmistetaan, että todentajayhtiöiden henkilöstö on pätevää ja menettelyt ovat riittävän yhdenmukaiset ja täyttävät järjestelmävaatimusten tasolla kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Yksittäisten toimeksiantojen toteuttamisen vaatimustenmukaisuuden valvonta jää todentajayhtiön sisäisen laadunvarmistuksen varaan.

Arviointiprosessiin kuuluu todentajan laadunvarmistuksen menettelytapojen ja dokumentaation sekä henkilöstön pätevyyden ja näiden ylläpitomenettelyjen toimivuuden arviointi. Osana arviointiprosessia FINAS arvioi todentajayhtiön organisaation, menettelytavat, käytännön osaamisen ja henkilöiden pätevyyden sekä muut Energiaviraston edellyttämät todentajiin liittyvät hyväksymiskriteerit. Arviointi tuottaa tiedot, joiden perusteella Energiavirasto voi varmistua tuotantotukilain 38 §:n vaatimusten täyttymisestä.

Yhtiön täytettyä akkreditointivaatimukset (pätevyysvaatimukset) ja osoitettuaan, että se toimii myös käytännön varmentamistilanteessa kuvaamiensa menettelyjen ja ohjeistusten mukaisesti yhtiön varmentamistoiminta voidaan akkreditoida. FINAS tekee määräaikaisarvioiteja todetukseen akkreditointiedellytysten jatkuvan täyttymisen ja suorittaa akkreditoitujen todentajien seurantaan varmentamistyössä varmistaakseen, että todentajayhtiöt ylläpitävät korkeaa osaamisen tasoa sekä varmentamisen laatua.

FINAS edellyttää korjaavia toimia mahdollisiin arvioinneissa havaittuihin poikkeamiin ja voi peruuttaa akkreditoinnin määräajaksi tai kokonaan, ellei poikkeamia saada korjattua tai akkreditointivaatimukset eivät muilta osin täyty.

Tilapäisen hyväksynnän saaneen todentajan varmentaessa syöttötariffihakemuksia ja tehdessä niihin liittyviä laitospäyntejä tarjoutuu mahdollisuus myös akkreditoinnissa edellytettävän näytön antamiseen FINASille. Näytön antamiseksi tilapäisesti hyväksytty todentaja voi myös varmentaa harjoitusluontoisesti esimerkiksi hyväksymishakemuksessa esitetyn seurantajärjestelmän oikean toiminnan tai hyväksymispäätöstä edeltävän tariffijakson tuotantotiedot. FINAS vahvistaa hakijalle arviointiperusteet ja ehdottaa hakijalle arvioijaryhmää ja aikataulua.

Pätevyysalue (Energiälähde-logiikka)	Määrittäjäpätevyys		
	Sähkö	Energianlähteet	Lämpö
Tuulivirtaus	X		
Biokaasu	X	X	X
Metsähake	X	X	
Puupolttoaine	X	X	X

TAULUKKO 4.1 TODENTAJAN PÄTEVYYSALUEET JA NIITÄ VASTAAVAT VAADITTAVAT PÄTEVYYDET

4.3 Tilapäisen hyväksymisen hakeminen Energiavirastosta

Energiavirasto voi antaa ns. tilapäisen hyväksynnän todentajan hakemuksesta. Tilapäistä hyväksyntää haetaan sähköisesti SATU-järjestelmän kautta.

Energiavirasto ei tee hallinnollista päätöstä tilapäisen hyväksynnän osalta. Tilapäinen hyväksyntä annetaan ilmoittamalla todentajalle tästä sekä lisäämällä todentajan tiedot Energiaviraston kotisivuille ja SATU-järjestelmään. Tilapäinen hyväksyntä on voimassa määräajan. Sähkön tuottajat voivat valita käyttämänsä todentajan järjestelmässä hakemusta täyttyessään.

Varmennustoiminta tapahtuu todentajan omalla riskillä ja vastuulla. Maksatushakemuksia ei ole mahdollista varmentaa tilapäisellä hyväksynnällä.

Käytännössä todentaja voi saada tilapäisen hyväksynnän, jos hänellä on

- Akkreditointi todentajaksi päästökaupassa
 - Polttoprosessit ja polttoainemääritykset
- Pätevyys/ammattitaito sähköenergian määrittäisiin
 - Akkreditointi tai muu vastaava pätevyys mittauksiin
- Pätevyys/ammattitaito lämpöenergian määrittäisiin
 - Hyötysuhdeasia
 - Akkreditointi tai muu vastaava pätevyys mittauksiin

4.4 Edellytysten arviointi

Tuotantotukilain 39 §:n tarkoittamalla todentajalla tarkoitetaan organisaatiota, jolla tulee olla pätevyys toimia todentajana yhdessä tai useammassa seuraavista pätevyysalueista:

1. Tuulivirtaus;
2. Biokaasu;
3. Metsähake;
4. Puupolttoaine;

Todentajan on täytettävä tuotantotukilain 38 §:ssä mainitut vaatimukset. Energiavirasto siis hyväksyy todentajat, jos tuotantotukilain 38 §:ssä säädettyjen edellytysten (kohdat 1-4) täyttyminen on osoitettu vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyyden toteamisesta annetun lain (920/2005) säännösten mukaisesti. Kyseistä lakia sovelletaan vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen akkreditointiin ja siihen rinnastettavaan pätevyyden arviointiin. Keskeinen on sen 6 § Akkreditoinnin edellytykset:

Arviointielimen akkreditointiin sovelletaan yhdenmukaisia kansainvälisiä ja eurooppalaisia arviointiperusteita. Arviointiperusteiden käyttöönotosta päättää akkreditointiyksikkö kuultuaan akkreditointijärjestelmän ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen kannalta keskeisiä tahoja.

Akkreditoinnin edellytyksenä on, että arviointielimen organisaatio, henkilöstö, johtamis- ja laatujohtaminen, sisäinen valvonta sekä vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelu ovat asianmukaisia ottaen huomioon 1 momentin nojalla käytöön otetut arviointiperusteet.

Akkreditointiin rinnastettavassa pätevyyden arvioinnissa voidaan poiketa 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista edellytyksistä, jos se on vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelun laatu ja laajuus huomioon ottaen perusteltua.

Akkreditointiyksiköllä tarkoitetaan mittatekniikan keskuksen akkreditointiyksikköä. Tämä merkitsee, että todentajan tuotantotukilain 38 §:n mukaisten edellytysten arvioinnin suorittaa FINAS, joka päättää arviointiperusteiden käyttöönotosta, kuultuaan akkreditointijärjestelmän ja vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen kannalta keskeisiä tahoja.

Seuraavaksi tarkastellaan, mitä vaatimusasiakirjoja arvioinnissa voidaan hyödyntää ja miten edellytykset voidaan arvioida.

4.5 Yleiset sertifiointielimiä koskevat vaatimukset

Todentajaorganisaatio on rinnastettu akkreditointiprosessissa sertifiointiorganisaatioihin. FINAS on aiemmin päästökauppatodentajan akkreditoinnin yhteydessä käyttänyt yhtenä vaatimusasiakirjana standardia: ISO/IEC Guide 65:1996 General Requirements for bodies operating product certification systems – ISO/IEC Guide 65, Yleiset vaatimukset tuotesertifiointi-järjestelmiä käyttäville elimille. Guide 65 vastaa sisällöltään laajemmin tunnettua standardia SFS-EN 45011:1998. Standardi on kuitenkin vanhentumassa, joten FINAS tulee jatkossa täsmentämään, mitä arviointiperusteita sähkön tuotantotukijärjestelmän todentajalta edellytetään.

FINAS tulee käyttämään sähkön tuotantotuen todentajaorganisaatioiden arvioinnissa samoja arviointi-/akkreditointiperusteita kuin päästökauppatodentamisessakin. Eurooppalaisen käytännön mukaisesti FINAS tulee siirtymään päästökauppatodentajan arvioinnissa standardin ISO 14065 "Greenhouse gases – Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition" käyttöön.

Akkreditointivaatimukset, kuten standardi ISO/IEC Guide 65 määrittelee ne yleiset menettelyt, jotka todentajaorganisaatiolla tulee olla. Se ei sisällä mitään "substanssiin" sisältyviä vaatimuksia. Sertifiointiohjelman eli tässä tuotantotukilain ja asetusten edellyttämän seurannan ja varmentamisen vaatimukset olisivat tähän standardiin nähden lisävaatimuksia, jotka sisällytettäisiin arviointiperusteisiin, jotka todentajan tulee tuntea ja joita todentajahenkilöiden tulee osata soveltaa käytännön tilanteissa ja joihin todentajan arvioinnit nojautuvat.

Standardi SFS-EN 45011:1998 sisältää vaatimuksia sertifiointielimen organisaatiolle, toiminoille, alihankinnoille, laatu järjestelmälle, sertifiointiin liittyville toiminoille, laadunvarmistukselle, dokumentoinnille ja tietojen luottamukselliselle käsittelylle. Lisäksi standardi sisältää mainintoja sertifiointielimen henkilöstöön, sertifiointivaatimusten muutoksiin, erimielisyyksien käsittelyyn, arviointimenettelyyn, sen raportointiin, päätökseen ja seurantaan liittyen.

Keskeisiä organisaation yleisiä edellytyksiä on, että sillä on käytettävissään mm:

- riippumattomuuden arviointiprosessi
- liiketoimintariskin arviointi-, tarjous- ja sopimusprosessi
- tarvittavat pätevydet omaavien henkilöiden valintaprosessit ja
- pätevyyden osoittavat rekisterit
- henkilöresurssit ja resursointijärjestelmä
- palvelun tuottamista koskevat menettelyohjeet (sovellettava palvelukonsepti)
- raportointi, tiedonhallinta ja tietojen arkistointiprosessit

- palveluun liittyvä laadunvarmistus- ja johtamisjärjestelmä vastuumäärittelyineen
- palvelun kehitystoimet ja toimintaympäristön seurantaprosessi

4.6 Todentajaorganisaation ja todentajahenkilöiden riippumattomuus

Todentajaksi hyväksytään vain riippumaton hakija. Todentajalta edellytetään riippumattomuutta varmennustehtävien suorittamisessa ja erityisesti johtopäätösten sekä ratkaisujen teossa. Todentajan ja sähkön tuottajien tulee tiedostaa, että todentajalla on riippumaton asema suhteessa sähkön tuottajaan. Todentaja ei saa neuvoa tai konsultoida asiakastaan, jotta todentajan riippumattomuus tarkastustoiminnassa ei vaarantuisi. Todentaja ei ole sähkön tuottajan palkkaama konsultti. Todentaja ei saa joutua tilanteeseen, jossa hän joutuu arvioimaan tai tarkastamaan asiaa, jonka hän on itse tehnyt, jota hän on suositellut tai johon hän itse tai hänen lähipiirinsä liittyy, tai jonka ratkaiseminen vaikuttaa hänen etuunsa tai jonka suhteen häntä ei muuten voida pitää riippumattomana. Todentajayhtiöllä tulee olla käytössä dokumentoitu menettely riippumattomuuden turvaamiseksi sähkön tuotannon tukien varmentamiseen liittyvissä asiakastoi-meksiannoissa.

Sekä todentajaorganisaation että varmentamistyön suorittavien henkilöiden on oltava tehtäväs-ään riippumattomia. Riippumattomuus tulee varmistaa vuosittain, suhteessa asiakkaaseen ja aina tarvittaessa, sillä tilanteet voivat muuttua sopimuskaudella. Todentajayhtiöllä tulee olla käytössä dokumentoitu menettely riippumattomuuden turvaamiseksi sähkön tuotannon tukien varmentamiseen liittyvissä asiakastoi-meksiannoissa.

Riippumattomuutta on tarkasteltava ensisijaisesti hallintolain (434/2003) vaatimusten lähtökoh- dista (hallintolaki 27 – 29 §). Tarkastelu tulee tehdä sekä todentajaorganisaation että yksittäis- ten varmentamiseen osallistuvien henkilöiden tasolla.

Sovellettavat esteellisyyssäännökset löytyvät hallintolaista ja kaikkien todentajahenkilöiden on ne tunnettava. Hallintolain 27 § määrittelee esteellisyyden siten, että sen perusteella tulkitaan, että todentajahenkilö ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Tämä vaatimus koskee sekä todentajaa että muita asian käsittelyyn osallistuvia henkilöitä.

Hallintolain 28 § määrittelee tarkemmin ne esteellisyysperusteet, joita myös varmentamistoi- minnassa on noudatettava. Jotta ongelmilta vältyttäisiin, todentajan tulee varmistaa riippumat- tomuutensa suhteessa kyseessä olevaan sähkön tuottajaan jo ennen varmentamistyötä koske- van tarjouksen jättämistä.

Organisaatiotasolla etukäteen tarkastellun riippumattomuuden lisäksi todentajayhtiön tulee var- mistaa, että sillä on käytettävissään sellaiset varmentamistoi-meksiannon toteuttamisessa tar- vittavat henkilöt, jotka eivät ole esteellisiä varmentamistoi-minnan kohteena olevaan sähkön tuottajaan nähden. Varmentamista koskevien sopimusten pitkäaikaisuuden, mahdollisten hen- kilövaihdosten, muiden toimeksiantojen vuorovaikutusten ym. asiaan vaikuttavien muutosten vuoksi henkilötason riippumattomuus on varmistettava vuosittain lausuntoja vastaavasti.

Kaikkien todentajahenkilöiden omalla vastuulla on tarkastella esteellisyyttään, mikäli sitä vaa- rantavia asioita ilmaantuu. Jos todentajahenkilö arvioi, että luottamus hänen puolueettomu- teensa vaarantuu esteellisyysperusteiden nojalla, tulee hänen ratkaista tilanne yhdessä organi- saationsa vastuuhenkilöiden kanssa soveltaen hallintolain 29 §:n periaatetta. Todentajaorgani- saation vastuulla on sen jälkeen toteuttaa mahdollisesti tarvittavat toimeksiantoon liittyvät hen- kilövaihdokset ja dokumentoida päätöksensä asiassa.

Todentajan viranomaisasemalla on pyritty turvaamaan se, että todentaja suorittaa tehtävänsä tasapuolisesti, ammattitaitoisesti ja hyvien käytäntöjen mukaisesti.

4.7 Todentajan pätevyys

Tuotantotukilain 38 §:n 1 momentin kohdat 2 ja 3 viittaavat todentajan pätevyYTEEN, joka on arvioitava FINASin toimesta lain (920/2005) säännösten mukaisesti. Edellä mainittujen kohtien mukaan todentajaksi hyväksytään hakija, jolla on varmennustehtäviä varten riittävästi ammattitaitoista, riippumatonta henkilöstöä ja jolla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät.

Kuten edellä todettiin, FINAS vahvistaa pätevyYden arvioinnissa sovellettavat arviointiperusteet. Tuotantotukilain 38 §:n 1 momentin kohtien 2 ja 3 vaatimustenmukaisuuden varmistaminen ovat osa tavanomaista pätevyYdenarviointiprosessia.

Arviointiprosessissa pätevyys jaotellaan arvioitaviin osa-alueisiin seuraavasti:

- Hallinnollis-lainsäädännöllinen pätevyys:
 - säädöstaustan tuntemus (riittävän laajasti ottaen myös muu vaikuttava säädös-pohja huomioon)
 - viranomaisohjeiden, suositusten ja menettelyiden tuntemus
 - organisaation sisäisten menettelyohjeiden ja toimintatapojen tuntemus
- Tekninen pätevyys:
 - Sähköenergian määrittäjäjärjestelmä
 - Energianlähteiden määrittäjäjärjestelmä
 - Lämpöenergian määrittäjäjärjestelmä
- Auditointipätevyys:
 - kokemus tarkastustoiminnasta ja sen suunnittelusta
 - tarkastuksissa käytettävien apuvälineiden ja tietolähteiden tuntemus (ja ohjelmis-tot, mittaukset yms.)
 - raportointi ja kommunikaatiotaidot
- Laitteet, välineet ja järjestelmät:
 - laadunvarmistusjärjestelmä
 - tiedonhallintajärjestelmä
 - viestintäjärjestelmät
 - arkistointi- ja varmuuskopiointijärjestelmä
 - muut mahdolliset, apu- ja tarkastuslaskentaohjelmistot tms.

- o kamerat, laskimet, tehokkaat muistiinpanovälineet jne.

4.7.1 Hallinnollis-lainsäädännöllinen pätevyys

Alkuvaiheessa ja muun taustakoulutuksen puuttuessa todentajan tulee perehtyä oma-aloitteisesti uusiin säädöksiin yhtiössään käynnissä olevan palvelun kehitysprosessin osa-alueena. Viranomaisen tai akkreditointipalvelu voi järjestää koulutus ja informointitilaisuuksia, joihin osallistuminen katsotaan pätevyyttä edistäväksi seikaksi.

Todentajalla tulee olla dokumentoitu menettelyohje, jonka johdannossa olennainen säädöstausta on syytä luetella. Todentajaorganisaatiolla tulee olla prosessi tai menettelytavat, joiden avulla se seuraa lainsäädännössä ja viranomaistiedotuksessa tapahtuvia muutoksia ja päivityksiä. Tuotantotukilain 40 §:n 2 momentin mukaan todentajan tulee seurata toimialansa säännösten ja standardien kehittymistä sekä toimia yhteistyössä toimialansa muiden todentajien kanssa siten kuin toimintatapojen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi on tarpeen.

Säädöstaustan tuntemus varmennetaan akkreditoinnin yhteydessä myöhemmin tapahtuvalla haastattelulla ja käytännön tilanteissa tapahtuvalla seurannalla (witnessing). Todentajan tulee tuntea yksityiskohtaisesti tuotantotuen määrittävät ja säädökset.

4.7.2 Tekninen "toimialapätevyys"

Varmentamistehtävien suorittamista itsenäisesti suorittavan henkilön tulee tuntea varmentamisen kohteen pääprosessit ja tarvittavat seurantajärjestelmät (ml. mittaus ja rekisteröintijärjestelmät).

Teknistä pätevyyttä tarkastellaan seuraavin jaotteluin:

- voimalaitostyyppittäin/teknologioittain:
 - o tuulivoimalaitos
 - o yhden polttoaineen käyttöön polttoprosessissa perustuva sähkövoimalaitos
 - o monipolttoainesähkövoimalaitos
 - o sähkön lisäksi lämpöä hyötykäyttöön tuottava voimalaitos
- energianlähteittäin
 - o tuulivoima/biokaasu/puupolttoaine
- määrittämenetelmittäin:
 - o sähköenergian määrittäjäjärjestelmä (kaikissa tapauksissa)
 - o energianlähteiden määrittäjäjärjestelmä (polttoaineet) (monipolttoainetilanteet ja hyötysuhdevaatimukselliset)
 - o lämpöenergian määrittäjäjärjestelmä (hyötysuhdevaatimukselliset)

Lakia täsmentävässä valtioneuvoston asetuksessa määritellään pätevyysalueet.

Sähköenergia

Kaikilta järjestelmään hyväksyttäviltä todentajilta edellytetään pätevyyttä tarkastaa tuotetun sähköenergian määrittäjäjärjestelmä ja sen tuottamien tietojen oikeellisuus. Todentajat voivat osoittaa pätevyytensä

- jonkin olemassa olevan akkreditointipäätöksen avulla, jossa tämä pätevyysalue on varmistettu (esim. jännitteen ja virran mittaustekniikka, tyyppihyväksyntä / testauspätevyys tms.)
- koulutustaustan avulla (esim. sähkövoima-/sähkölaitostekniikan tms. osaaminen, tutkinto kurssitus tms.)
- työkokemuksen kautta (joka osoittaa pätevyyttä sähkötekniisten kysymysten ja erityisesti mittausjärjestelmien osalta)

Sähkötekniinen osa-alue voi olla esimerkiksi päästökauppatodentajalle uusi ja se saattaa edellyttää tarvittavan lisäkoulutuksen hankkimista. Todentajan tulee tuntea myös sähköenergiamittauksiin liittyvä lainsäädäntö, mittareiden tyyppihyväksyntävaatimukset (mm. Mittausasetus ja TUKES ohje M11-2007, vakauslaki) sekä rekisteröinti ja tiedonsiirto ja prosessointikäytännöt.

Todentajan tulee seurantasuunnitelman saatuaan ja tarkastuksia valmistellessaan pystyä perehtymään kohteessa käytettävään mittaus- ja rekisteröintijärjestelmään sen varmistamiseksi, että siihen liittyvä laadunvarmistus on kunnossa ja asianmukaisesti toteutettu koko tariffijakson osalta.

Polttoaine-energia

Todentajalta, joka varmentaa monipolttoainevoimalaitoksia, puupolttoainevoimalaitoksia tai sellaisia biokaasuvoimalaitoksia, jotka hakevat lämpöpremiolla korotettua tukea, edellytetään pätevyyttä varmentaa voimalaitosten käyttämien polttoaineiden energiasisällöt.

Lähtökohtaisesti päästökauppatodentajalla nämä ”polttoaineiden määrien sekä niitä vastaavien tehollisten lämpöarvojen” varmentamiseen liittyvät valmiudet ovat olemassa ja osaaminen on niiltä osin aiemmin arvioitu. Puupolttoaineiden (ml. metsähake) kohdalla seurantavaatimukset saattavat kuitenkin poiketa päästökaupassa käytettävästä menettelystä, jolloin osaamista on tarvetta täydentää esimerkiksi määrityksissä sovellettavien standardien suhteen.

Mikäli käytettyjen polttoaineiden määrämittaukset perustuvat automaattisten vaakojen tietoihin, tulee todentajan tuntea vakauslain (219/1965) lisäksi Tukes-ohje M3-2000 Automaattisten vaakojen vakaus.

Polttoaineiden lämpöarvojen määrittämisen kannalta on tarve tuntea keskeiset lämpöarvojen määrittämiseen liittyvät standardit sekä tarvittavat laskennalliset muunnokset (esimerkiksi saapumistilasta, jossa massamittaus mahdollisesti tarvittavat muunnokset käyttökosteuteen).

Todentajan tulee tuntea yleiset lämpöarvon laskentaperiaatteet ja -standardit, jotta he voivat arvioida menettelytapojen oikeellisuutta. Toimituskostean, saapumistilassa olevan kostean polttoaineen lämpöarvo lasketaan kuiva-aineen tehollisesta lämpöarvosta. Kiinteiden polttoaineiden kuiva-aineen tehollinen lämpöarvo määritetään noudattaen standardeja ISO 1928, DIN 51900, ASTM D 5865 tai ASTM E711. Lisätietoa asiasta löytyy lähteestä: VTT Tiedotteita 2045. Suomessa käytettyjen polttoaineiden ominaisuuksia. Espoo 2000, 173 s.

Mikäli todentajapätevyyttä hakee jokin organisaatio, jota ei ole akkreditoitu päästökauppatodentamiseen, tulee sen osoittaa pätevyytensä polttoaineiden energiasisältöjen määrittämiseen muilla keinoin.

Jos laitoksella käytetään fossiilisia polttoaineita ja se on päästökaupan piirissä, todentajan tulee tuntea ko. polttoaineiden energiasisältöjen määritystavat, jotka selviävät kulloinkin voimassa olevasta päästöluvasta ja sen liitteenä olevasta tarkkailusuunnitelmasta.

Lisäksi todentajan on hallittava:

- Tilastokeskuksen määrittelemä voimassa oleva polttoaineluokitus ja polttoainekäsitteet.
- Lisäksi monipolttoainelaitoksilla, jotka kuuluvat päästökauppaan, todentajan tulee tuntea ko. laitoksen polttoaineiden energiasisältöjen määrittämismenettelyt (päästölupa ja tarkkailusuunnitelma).

Mikäli voimalaitos käyttää sähkön tuotantoon tuettavien uusiutuvien energianlähteiden lisäksi fossiilisia tai turvepolttoaineita, joita on tarkkailtava päästökauppalaain nojalla ja joita lainvoimainen päästölupa edellyttää tarkkailtavaksi Energiaviraston hyväksymällä menetelmällä, voidaan samaa menetelmää käyttää kyseisten polttoaineiden energiasisältöjen määrittämisessä määritettäessä tuettavista energianlähteistä peräisin olevan sähkön osuutta tariffijaksolla. Tämä saattaa edellyttää varastoinventaarioiden tekemistä päästökauppaluovassa mainittua useammin eli tariffijaksoittain (korkeintaan 3 kk:n välein).

Lämpöenergia

Todentajalta, joka varmentaa sellaisia voimalaitoksia, joille on asetettu hyötysuhdevaatimus, edellytetään sähköenergian- ja polttoaineiden energiasisältöihin liittyvien pätevyyksien lisäksi lämpöenergian (mahdollisesti höyryverkon) määrityskäytäntöihin sekä hyötysuhdelaskentaan liittyvää todentajan pätevyyttä. Lämpöenergia tulee varmentaa syöttötariffijärjestelmään liittyvän seurantasuunnitelman lähtökohdista. Voimalaitostyyppit, joissa tätä pätevyyttä vaaditaan ovat

- puupolttoainevoimalaitos ja
- biokaasuvoimalaitos, joka hakee lämpöpreemiota

Lämpötekkinen osa-alue voi olla mm. päästökauppatodentajalle uusi ja se saattaa edellyttää tarvittavan lisäkoulutuksen hankkimista. Todentajan tulee tuntea myös lämpöenergiamittauksiin liittyvä lainsäädäntö, mittareiden tyyppihyväksyntävaatimukset (mm. TUKES ohje M12-2007, vakaoslaki) sekä tietojen rekisteröinti ja tiedonsiirto sekä prosessointikäytännöt.

Todentajan tulee pystyä seurantasuunnitelman saatuaan ja tarkastuksia valmistellessaan perehtymään kohteessa käytettävään mittaus- ja rekisteröintijärjestelmään sen varmistamiseksi, että siihen liittyvä laadunvarmistus on kunnossa ja mittaukset ovat asianmukaisesti toteutettu koko tariffijakson osalta.

4.7.3 Auditointipätevyys

Todentajan tulee olla pätevä auditoimaan kvantitatiivisia tietoja. Lähtökohtaisesti päästökauppatodentajan (ja tilintarkastajan) pätevyyttä voidaan pitää riittävänä tasona kvantitatiivisten suureiden auditointipätevyydelle.

Todentajan tulee osoittaa arvioinneissa tarkastuksissa käytettävien apuvälineiden ja vaihtoehtoisten tietolähteiden tuntemusta (apuhjelmistot, kontrollilaskelmat, kontrollimittaukset yms.). Auditointipätevyyttä arvioitaessa kiinnitetään huomiota myös raportointi ja kommunikaatiotaitoihin sekä todentajan auktoriteettiasemaan kenttäkäynneillä.

Auditointipätevyyttä arvioitaessa otetaan huomioon hakijan kokemus erityyppisissä määrällisissä/kvantitatiivisissa tarkastustehtävissä sekä niihin saadut koulutukset ja hyväksytyt pätevyudet.

4.7.4 Laitteet, välineet ja järjestelmät

Todentajalla tulee olla operatiivinen laadunvarmistusjärjestelmä, jota sovelletaan tuotantotukien varmentamispalveluihin. Se voi olla sertifioitu laatu järjestelmä, mutta sen ei välttämättä tarvitse olla sertifioitu.

Yhtiö voi itse päättää alistaako se toimeksiannot suorittavan todentajan työn ja lopputulokset yhtiön sisäisen "vahvistajan" tarkasteltavaksi. Vahvistajan tulee tällöin tuntea yhtiön sisäinen tätä palvelua koskeva menettelyohje, jotta organisaatio voi ottaa vastuun todentajan varmenuksesta. Varmennuksen vahvistaja myös varmentaa, että dokumentaatio on asianmukainen ja toimitettu yhtiön arkistoon.

Todentajaorganisaatiolla on oltava käytössään tiedonhallintajärjestelmä, jonne se tallentaa kaikki olennaiset tarkastuksissa tarvittavat ja tuotettavat dokumentit. Dokumentit on arkistoitava ja arkistot on suojattava, säilytettävä ja varmuuskopioitava vaatimustenmukaisella tavalla säädösten vaatiman ajan.

Tietojärjestelmän osalta tulee varautua myös siihen, että tuotantotukilain 40 §:n mukaan todentajan on vuosittain toimitettava Energiavirastolle selvitys toiminnastaan ja sen tuloksista. Todentaja voi joutua osoittamaan jälkikäteen tekemiensä tarkastusten vaatimustenmukaisuuden myös esimerkiksi valvovalle viranomaiselle tai FINAS-arvioijaryhmälle.

Lisäksi todentajalla on oltava tehtävään soveltuvat viestintäjärjestelmät asiakaskontakteja varten sekä muiden tarvittavien tietojen vastaanottamiseen ja lähettämiseen. Todentajalla voi olla muistiinpanovälineiden lisäksi ammattiosaamista täydentäviä laskimia, laskureita, mittareita, apu- ja tarkastuslaskentaohjelmistoja tai muita apuvälineitä kuten langaton verkkoyhteys tarvittaviin tietolähteisiin sekä näytteenottovälineitä kuten kamera.

Lähtökohtaisesti oletetaan, että päästökauppatodentajalla tai SFS-EN 45011 mukaisesti arvioituilla organisaatioilla nämä valmiudet ovat kunnossa.

4.8 Todentajan vastuuvakuutus

Todentajalta edellytetään, että sillä on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava riittäväksi katsottava järjestely. Tuotantotukilain 39 §:n mukaisen edellytysten täytyminen osoitetaan FINASin tekemän akkreditoinnin tai lausunnon perusteella. Vastuuvakuutukset tarkistaminen kuuluu FINASin tehtäviin ja siitä raportoidaan akkreditointipäätökseen liittyvässä arviointiraportissa.

Vastuuvakuutuksen suuruutta tai vastaavan menettelyn riittävyttä arvioitaessa on syytä ottaa huomioon liiketoiminnan volyyymi sekä riskitaso. Vastuuvakuutuksen tasoa saattaa olla syytä verrata myös asiakasyritysten tukien mittakaavaan.

4.9 Hyväksymismenettely

Tuotantotukilain 39 §:n mukaan hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue sekä annetaan yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset todentajan toimintaa koskevat määräykset, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen. Päätös voidaan antaa myös määräajaksi. Todentajakohtaisissa päätöksissä voi ilmetä tarvetta rajata todentajaorganisaation pätevyyttä tarkemmin teknisistä lähtökohdista energianlähteittäin.

Energiavirasto myöntää hakijalle kirjallisen hyväksymispäätöksen, mikäli hakija täyttää tuotantotukilain 38 §:ssä ja 39 §:ssä säädetyt vaatimukset. Hyväksymispäätöstä myöntäessään Energiavirasto ottaa huomioon akkreditointipäätöksen tai FINASin lausunnon hakijasta. Hyväksymispäätöksessä ilmoitetaan todentajana toimivien henkilöiden nimet sekä määrätään pätevyysalueet, joille hakija katsotaan päteväksi. Energiavirasto ylläpitää internetsivuillaan julkista luetteloa hyväksytyistä todentajista.

Tuotantotukilakia ei sovelleta Ahvenanmaalla. Sen vuoksi tuotantotukilain nojalla annettu todentajaksi hyväksymistä koskeva päätös ei ole Ahvenanmaan maakunnassa voimassa.

Tuotantotukilain 42 §:n mukaan hyväksytyyn todentajaan tulee ilmoittaa toimintansa muutoksista Energiavirastolle, koska Energiavirasto voi muuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevassa päätöksessä määriteltyä pätevyysaluetta. Pätevyysalueen muuttamiseen sovelletaan, mitä tuotantotukilain 38 §:ssä ja 39 §:n 1 momentissa säädetään todentajaksi hyväksymisestä ja sen edellytyksistä. Energiavirasto voi myös muuttaa päätöksessä annettua määräystä, jos se on tarpeen sen varmistamiseksi, että todentajan tehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Määräyksen muuttamiseen sovelletaan, mitä tuotantotukilain 39 §:n 2 momentissa säädetään hyväksymispäätöksen sisällöstä. Pätevyysalueen ja määräyksen muuttamista koskeva asia voi tulla vireille myös todentajan hakemuksesta.

Energiavirasto voi peruuttaa todentajaksi hyväksymistä koskevan päätöksen, jos:

- hakemuksessa tai sen liitteessä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet päätökseen liittyvään harkintaan;
- todentaja ei enää täytä todentajaksi hyväksymisen edellytyksiä taikka todentaja on olennaisella tavalla laiminlyönyt tai rikkonut tässä laissa säädettyä velvollisuutta tai rajoitusta taikka päätöksessä annettua määräystä eivätkä todentajalle annetut huomautukset ja varoitukset ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.